

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam

268. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Szerda

1933. évi november 22

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautóval átvonva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszedési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETESEK díja hirdetési oldalon 3 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56-58. Telefon-zámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

Ma: Lássuk Székelyudvarhelyt!

Ismét választás előtt áll Románia magyarsága...

Irta: KACSÓ SÁNDOR

I.

A békekötések nyomán felduzzadt Románia sok belpolitikai hanyatttársa nem termelt még ennyire jellegzetes, szinte fejtegetésre állított helyzetet, mint amilyen a mai. Annak a demokratikus nekirugáskodásnak a kerekéi, amelynek anakidején — a külföld előtt is — Gyulafehérvár adott lendítőerőt s némi betegzöld reménységet arra, hogy talán az erdélyi nemzetiségi kérdés — egyidőre legalább — nyugvópontra jut Gyulafehérvár szellemében, nagyon hamar elköptak, sőt kitérőbe kerültek. A kopást, amelynek következtében külföldi fülekre ható kellemetlen csikorgást „muzsikált” ez a romániai demokratikus gépezet, a liberálisok idézték elő. Az a hosszú és makacs liberális uradalom, amely a romániai nagyítóeszközök összefüggéseinek következtében zárt és fülledt maradt a frissebb levegő előtt. Jól berendezett uriház, vagy talán amolyan balkáni bojár-kastély volt a liberális politika, amelyben nyugatot majmolat az elkelősség, tövében azonban darócok és izzadságszagú tömegek kavargtak s ha a kastély gazdája kilépett a kapun, nem zárkozhatott el az elől, hogy összedörzsölje kaputját a daróccal s hogy beleizzadjon az általános izzadságba. Hazug, szinte tisztátalan demokrácia volt ez, nem csoda, ha a kerekéi tulgyorsan nyikorozni kezdték és bántották a külföldi fület.

A nyikorgó kerekének olaj kellett. Gyulafehérvár szelleme újra felidéződött. Jöjjön a nemzeti-parasztpárt, amely elméletben és szavakban a tisztultabb és becsületesebb demokráciát hirdette és ígerte. Jött a nemzeti-parasztpárt — s meghalt Gyulafehérvár szelleme egészen és a feltámadás reménye nélkül. — Maniu vergődött, meghátrált, újra ígért, visszavonult s aztán elközmásított mindent, amiben reménykedni kellett. A nemzeti-parasztpárt pedig Maniu nélkül csapkodni kezdett, levegőt vert és szavakat tájtékozott s aztán kapkodó csapkodásban sokszor és gyilkosan eltálatta azt a demokráciát, amelynek állítólag a lefőteteménysége volt. A romániai demokratikus belpolitikai kerekéi már nem csikorgtak, hanem zötyögtek, ropogtak, patantak. Így szokott ez történni a gépeknél mindig: egy kitért fog kiveri a kerek többi fogát is.

A fogak egyre töredezték s a gép már a robbanás előtt állott. A nemzeti-parasztpárt elvitte a romániai demokráciát odáig, hogy az annyira kíváncsok középtől meredek felé hajló szélső jobboldal lett s a gép robogó és nyugtalanító nekiramlása idegen és ellenséges ütemet kezdett felvenni.

A liberálisok nyikorgó „demokráciája” még mehetett volna, ez a robajos, kitért kerekfogakkal jobbfelé zakatoló örvült gépezet azonban megállást parancsolt. Nem innen belülről hangzott el a parancsszó, mert itt már lázasak voltak az agyak s a szemek, hanem kívülről, ahol még látnak. Franciaország parancsolt megállást, az a Franciaország, amelynek most a demokráciát a maga gondosan meg-

becsült bőre miatt sokkal idegesebben kell védenie, mint eddig bármikor tette. A demokrácia védelme most már nem elvi kérdése Franciaországnak, hanem gyakorlati politikai irányvonal, amelyhez ragaszkodni kell.

Ezért és így történt az az egészen meglepő s az első pillanatokban szinte elhíresztő fordulat Bukarestben. A francia politika kiűtötte a kormányzást a „demokrácia pártjának”, a nemzeti-parasztpártnak a kezéből és átadta a gyepőt a liberális pártnak.

A liberális pártnak, amely az adott körülmények között jobban és biztosabban megvédelheti a demokráciát, mint a megbomlott idegzetű és hisztériára hajló nemzeti-parasztpárt.

Elméletileg furcsa, fejtegetésre állított fordulat ez: a liberálisok álljanak ki a demokrácia védelmében? És az ország mégis nyugodtan, sőt: megnyugodva fogadta a döntést. Tisztulnia kell a helyzetnek. A liberálisok az elmúlt időszak alatt rengeteget tanultak, vagy tanulhattak, hátha kinyitják most azoknak a bojár kastélyoknak az ablakait a friss levegő előtt. Ki kell nyitniok. Világpolitikai erővonalak dolgoznak Romániában is, nem lehet kitérni előlük. A liberálisok pedig tanult és képzett politikusok voltak eddig is, tudták úgy irányítani a dolgokat, hogy azok összhangba kerüljenek a hazai viszonyokkal is uralkodóan irányító külföldi eseményekkel.

A liberálisok, bármennyire is különösen hangzik ez, a demokratikus rend védelmére kaptak megbízást. A demokratikus államgépezet kitért kerekéit kell kicserélniök. Ki mondhatná azt, hogy a mai lázas és nyugtalan eszméáramlatokban könnyű munka ez? Nehéz munka lesz, de — ha szabad jósolni — elősegíti a tisztulás folyamatát az egész vonalon, mert a határozott vonalakat és tiszta megfogalmazásokat kell kapniok a politikai és társadalmi célkitűzéseknek. Ez az egyetlen út és lehetőség, amelyet a liberális párt követhet.

Ezek a határozott vonalakat és tiszta megfogalmazásokat azonban parancsolóan követelni fogják azt is, hogy hasonlóan határozott vonalakat és tiszta megfogalmazásokat lépjenek a politikai küzdőterre a kisebbségi magyarság részéről is.

Nagy tévedés volna azt hinni, hogy azok a külpolitikai erővonalak, amelyek irányt szabnak az új kormány munkájának, a kisebbségi magyarságtól függetlenül hatnak és dolgoznak. A romániai Magyar Pártnak, mint az itteni magyarság egyetlen komolyan vehető politikai szerve, most kell megtalálnia és most kell kihasználnia azt az adottságot és lehetőséget, amely ügyét, a kisebbségi kérdést, a kívülről parancsolt politikai irányzatot szervezésévé teszi, ahhoz köti, vagyis megoldását parancsolt szükségességgé magasztosítja. Ha a Magyar Párt gyorsan és ügyesen haszonul, alkalmazkodik ahhoz az eszméhez, amit a külföld most követel Romániától, akkor ennek az eszmének a jegyében és védelme alatt ak-

kora erővel, bátorsággal léphet fel a kormányzattal szemben, amekkorára eddig nem lehetett módja és mersze.

Követelhet! Követeléseit teljesítése érdekében támadhat, sőt fenyegetőzhet is, mert lám, külpolitikai erők kívánják és követelik a kisebbségi kérdésnek olyan megoldását, hogy ez a kérdés is megnyugtatóan illeszkedjék bele a romániai demokratikus erők — és őszintén demokratikus erők — játékába.

A Magyar Párt számára a körülmények megadták az egyenes utat. Ennek az egyenes utnak a megtalálásához azonban nálunk is szükségesek a határozott vonalak és a nyílt, becsületes megfogalmazások. Ki kell küszöbölni minden határozatlanságot és zavart. Hasonulnia, alkalmazkodnia kell a Magyar Pártnak. Egyenes, becsületes szavakkal: végre valóban, becsületesen és őszintén demokráciának kell lennie a Magyar Pártnak. Ez az az egyenes út, amit a politikai adottságok megkövetelnek s amely a jelenlegi körülmények között fokozott mértékben ígér sikert. Az átalakulásnak pedig gyorsan kell megkezdődnie és a választások során be is kell fejeződnie. Fontosabb vá-

lasztásokat nem élt még végig Romániában a Magyar Párt, mint amilyenek előtt most áll. Nem az eredmény fontos ezeken a választásokon, mert az eredmény csak a mandátumok számát jelenti. A fellépés, viselkedés, megnyilatkozás lesz a fontos.

A magyar demokrácia kiteljesítése lesz a fontos. Haladéktalanul ki kell tehát elemezni az összes tényezőket, amelyek eddig a Magyar Pártot adták s ki kell törölni mindent, ami zavar, ami káros és meg kell erősíteni, alá kell húzni, ki kell izmosítani mindent, ami hasznos és szükséges.

Öntudatosítani kell a magyar tömegeket, fel kell karolni őket, meg kell vitalgálni őket az eddigiekért. Tisztázni kell a magyar nemzetegység és a párt-egység fogalmainak összefüggését. Helyesíteni kell az egységbontás eddigi értelmét s rá kell mutatni azokra az összefüggésekre, amelyek jobb, vagy baloldali irányba hasznosnak, vagy károsnak érintik, befolyásolják a kisebbségi harcot. A jelölőlisták összeállításánál bizonyítékot kell adni arra, hogy a demokratikus átalakulás valóban komoly akaral s általában lehetőséget kell nyújtani arra, hogy a politikai egység a Magyar Párt keretein belül — legalább a lehetőségekhez mérten — elférjen és a választások során megnyilatkozhatassék.

Lelkiismeretvizsgálatra és önvizsgálatra van szükség a magunk és népiünk nevében egyaránt.

Mi megkísérjük ezt, most, a választások előtt. Leszűrte eredményeink és megállapításaink pedig annak a megtartásnak őszinte leszögezése lesz, amit apunk ezeken a minden eddigieknél fontosabb választásokon vallani és gyakorolni fog.

Olaszország robbantani akarja a Népszövetséget

Lengyelország után valószínűleg Csehszlovákia is, Románia is megegyezést köt a németekkel

Róma, november 21

Az olasz fasiszta nagytanács december 5-én ül össze, hogy tárgyalás alá vegye és döntson a fasiszta Olaszország és a Népszövetség közti viszony kérdésében. Az olasz lapok jelentései szerint a nagytanács kebelében komoly áramlat indult meg, amely a jelenlegi Németországgal szemben érzett rokonszenvtől függetlenül is szorgalmazza Olaszországnak a Népszövetségből való kilépését. A Corriera della Serra cikke szerint amennyiben a nagytanács valóban úgy döntene, hogy Olaszország is szakítsa meg az összeköttetést Genffel, úgy a Népszövetség sorsa megpecsételődött, Genf meghalt s többé nem is igen támasztható fel.

Érthető, ha ezek a jelentések nagy nyugtalanságot és idegességet keltenek Genfben, ahol most minden erőfeszítés arra irányul, hogy a Népszövetséget és ennek keretén belül a leszerelési konferenciát megmentse. Nem lehetetlen, hogy az olaszországi hírek és készülődés állásfoglalások a jelenlegi tanácskozásokat akarják döntően befolyásolni. Az sem lehetetlen azonban, hogy Németország és Olaszország megegyezése szerint, egyöntetűen járjanak el a Németország jelenlegi

és „fienciaellenesnek” tekinthető tárgyalásai szoros összefüggésben vannak azzal, ami Olaszországban készülöben van. Göring és Mussolini római bizalmas tanácskozásának csak most kezdenek látszani az eredményei.

Jellemzők az új berlini jelentések is. Ugy a németországi, mint a külföldi lapok közlik azt az utasítást, amit a berlini csehszlovák követ adott a csehszlovák sajtó berlini tudósítójának.

A követ azt kérte nyomtatékosan az újságíróktól, hogy egyelőre, addig, amíg Csehszlovákia és Németország közötti tárgyalások folynak, kellő kimélettel írjanak a németországi helyzetről s ne közöljenek semmi olyasmit, ami a tárgyalások menetének árthatna.

Ez az első beismerése annak, hogy Lengyelország után Csehszlovákia is megkezdte a tárgyalásokat Berlinben. Csehszlovákiával pedig egy újabb szem hull ki abból a szövetségi láncból, amit Franciaország épített ki Németország elszigetelésére. A jelek azonban azt is mutatják, hogy Berlinben igazi „robbantás” is készülnek a francia szövetségi vonal ellen. A csehszlovák köv: nyilatkozatával kapcsolatban közlik a lapok, hogy

Berlinben a lengyel, cseh és román követsek között aznap öt óra tartó bizalmas tárgyalások vannak s ebben a pillanatban már odáig ért a helyzet, hogy rövidesen Románia is bekapcsolódhat azokba a tárgyalásokba amiket a német külügyminisztérium összehívott a lengyel, cseh és román követekkel a Csehszlovákiával.

A nemzetiszocialista-párt egyik vezetője egyébként nyilatkozatot adott a berlini csoportos és bizalmas tárgyalásokkal kapcsolatban. Kijelentette, hogy az a tény, hogy ezek a bizalmas tanácskozások napvilágra kerültek, azt mutatja, hogy megértik arra, hogy elbírják már a nyilvánosságot is.

Lapot vesznek a magyarországi horogkereszteket

Budapest, november 21.

Festetics Sándor gróf, aki a magyarországi horogkeresztes mozgalom élére akar állni s ilyen irányban már meg is kezdte tárgyalásait a mozgalom eddigi vezérével, Meskó Zoltánnal, állítólag meg akarja vásárolni az egyik nagy budapesti napilapot. A mozgalomnak ugyanis nyilvánosságra volna szüksége s ezt a nyilvánosságot a meglevő napilapokon keresztül nem kapja meg. A gazdag gróf most ezen akar segíteni s a vezérségért kész lapot vásárolni Meskó Zoltánnak.

Elütötte a vonat a vasuti forgalmistát

Brassó, november 21.

Borzalmas szerencsétlenség történt hétfőn reggel a brassói állomáson. A szerencsétlenség áldozata Hetrean Nicolae vasuti forgalmista, aki az egyik szomszédos állomásról személyvonattal jött Brassóba. A fiatalember, mielőtt még a vonat megállt volna, leugrott az egyik kocsirol. A lépcsőn azonban megcsúszott és a mozgásban levő vonat kerekéi közé került. A szerencsétlen fiatalember jobb lábát több lemeztették a kerekék, ugyanakkor rendkívül súlyos belső sérüléseket is szenvedett. Hetrean Nicolae haldokolva kórházba szállították.

Csak szerdán lesz ítélet a Seletzky-pörben

Bukarest, november 21.

Seletzky Brunónak, a Skoda-cég öt évre elítélt bukaresti képviselőjének a hadsereg revíziós bírósága előtt már egy hete folyó felelősségi tárgyalásán hétfőn is folyt a védelem és vád heves vitája.

A revíziós bizottság szerdán hirdeti ki ítéletét a nagy port felvert perben.

Gyűjtogatással dolgozott a ravasz biztosítási ügynök

Kézdivásárhely, november 21.

Ma a szentkatolnai csendőrség letartóztatott Nyujtón egy 15 éves suhancot, aki beismerte, hogy a faluban történt tömeges gyűjtogatásnak ő a bűnöse. Amint megírtuk, néhány nappal ezelőtt, dr. Török Andor ny. alispán nyújtódi birtokán ütött ki tüz és égett le több kazal termény. A falusiak megfeszített munkájának volt csak köszönhető, hogy a fél falu el nem hamvadt. Az eset után még négy gazda terménye égett el. A fiatal fiu bevallotta, hogy dohánnyért, bicskáért és pénzért követte el a gyűjtogatásokat egy 27 éves gazda felbujtására, akit szintén őrizetbe vett a csendőrség. A felbujtó valamelyik biztosító társaságnak volt az ügynöke és ilyen módon, a falusi népet megfélemlítéssel szeretett volna üzletfeleket szerezni. Ezirányban indult meg a vizsgálat.

Az erdélyi iparosszövetség kolozsvári nagygyűlése

Kolozsár, november 21.

Az erdélyi iparosszövetség vasárnap nagygyűlést tartott, amelyen Hlescu Viktor elnökölt. A gyűlés határozatot fogadott el s abban követelik az új társadalmi-biztosító törvény iparosellenes rendelkezéseinek sürgős módosítását, továbbá, hogy az állami megrendeléseket a helyi iparral végeztessék s ne adják külföldi cégeknek.

Választás: december 20-án

Az új parlament január 10-én ül össze

Teljes erővel megindult a választási harc, de megkezdődtek a választási erőszakosságok is

Bukarest, november 21.

Most aztán már biztos, hogy a karácsony a politika jegyében fog állni: az új parlamenti választások a kereszténység e legnagyobb ünnepeinek a hetében zajlanak le.

Hosszas halogatás után hétfőn hajnalban megjelent végre a Monitorul Oficial rendkivüli száma, a törvényhozó testületek felosztásáról és az új választások kiírásáról szóló királyi dekrétummal.

Eszerint az ország december 20-án, szerdán, választja meg az új képviselőket s december 22-én, pénteken, a szenátorokat.

Utóbbi napon választják meg szenátorokat az egyetemi tanácsok is, míg a többi szakmai kamarák szenátorválasztása december 28., 29. és 30-án lesz.

Az új parlament az újév első napjaiban, január 10-én ül össze s alakul meg. Amíg tehát az az esztendő a viharosnak ígérkező választási harc zajában zárul le, a politikai új egyben új parlamenti rendszerrel is veszi kezdetét.

EGYMASUTÁN ADJAK BE A JELÖLŐ LISTÁKAT

A választások kiírásának hírére hétfőn délután már országsszerte megkezdődött a pártlisták benyújtása az illetékes törvényszékeken. Elsőnek persze csaknem mindenütt a kormánypart tette le jelölő-listáját többnyire csak a listavezetők nevével, hogy később tekintetbe vehessék az esetleges kartellmegállapodásokat is.

A huza-vona folytán természetesen az ellenzéki pártoknak is volt idejük előkészíteni listáikat s így már közülük is a legtöbb elvégzte a jelölés formáit.

Duca miniszterelnök csak két helyen: Ilfov és Valcea megyében jelöltette magát. Utóbbi helyen aztán máris „intézkedés” történt, hogy a különösen gyűlölt georgisták ellenpropagandáját elfojtsák. A georgista vezérkar értesülése szerint az ügyészség házkutatást tartott pártjuk Râmnicul-Valcea-beli klubjában s elköszölte az összes választási kiáltványokat és levelezést.

A georgistákra — könnyen érthető okokból — általában nagyon rájár a kormány rudja. A belügyminisztérium rendelete a bu-

resti rendőrség szombat este 8 órakor elköszötte hivatalos lapjukat, a Miscare-t s a Calendarul és Romania Noua példájára, 15 napra betiltotta megjelenését. A lap szerkesztőségét és a párt központi klubját egy szakasz csendőre szállította meg.

Bratianu György hevesen tiltakozott a hatóságok eljárása ellen s kijelentette, hogy mostantól kezdve nem felel a továbbiakért, mert erőszakra csak erőszakkal lehet válaszolni.

A kisebb ellenzéki pártok közül a legfőbbnek a Junian-féle radikális parasztpárt mutatkozik, amelynek végrehajtóbizottsága vasárnap ülést tartott s Junian és Stere beszédei után megállapította listavezetői névsort. A párt számos erdélyi megyében is felép, a következő listavezetőkkel: Brassó — Olteanu Radu ügyvéd, Kolozs — Giurgiu János dr. ügyvéd, Fogaras — Junian, Maros — Vancea József, Csik — Cohen József, Udvarhely — Tudor mérnök, Szatmár — Protopenescu Nunuca, Nagyiküllő — Borcoman mérnök, Kiskiküllő — Manollescu Sándor.

Gogák vetélkednek a jobboldali pártokkal

A választási állásfoglalások közül politikai körökben a Goga-féle nemzeti agrárpárt kolozsvári tagozatának a gyűlése kelti a legnagyobb feltűnést. A gyűlésen ugyanis a tagozat elnöke: Bornemisa Sebestyén, bejelentette, hogy a Goga-párt, igenis, a szélső nacionalizmus programjával vesz részt a választásokon s minden erejével sikra száll azokért az elvekért, amelyeket a párt vezére utóbbi beszédekben kifejtett s amelyeket nem volt hajlandó a kormányba való bejutás kedvéért feladni. Bornemisa szerint a párt választási programjának öt legfőbb pontja a következő:

1. A királyság megerősítése, az idegen befolyások kiktűszöbítése révén.
2. Numerus clausus nemcsak a főiskolákban, hanem a közhivatalokban, iparban, kereskedelemben és szabad pályákon is, hogy az idegen és kisebbségi elemek csak számáruyuknak megfelelően érvényesülhessenek s ne nyomhassák el a román többséget.

többséget.

3. Mindazok kiutasítása az országból, akik 1918. után telepedtek meg itt.

4. Az adósságok általános revíziója és 50-60 százalékos csökkentése s végül

5. gyökeres alkotmánymódosítás és a halálbüntetés bevezetése, a közpénzek foztogatói ellen.

A most már másodszor keserűen csalódott Goga és hívei tehát kitarának a jobboldali orientáció mellett, amelyet eredetileg csak ugródeszkának akartak felhasználni a hatalomra jutáshoz. Biztosra vették, hogy — amint Goga kijelentette, — amikor a kukorica megszűnik, uralmon lesznek s éppugy tévedtek, mint a Jorga-kormány bukása után. A „titkos erők” elleni dühükben aztán most azonosítják magukat a jobbszélső pártok, a euzisták és Vaszárda programjával s könnyen lehet, hogy egyes helyeken össze is fognak velük.

Jelölések az erdélyi városokban

NAGYVARADON

Tudósítónk jelentése szerint a képviselőválasztásra a legtöbb párt nagyváradi tagozata sietett meg a hétfői napon benyújtani jelölő-listáját. A listavezetők a következők:

Liberális-párt: Mosoiu Tiberiu megyei pártelnök, jogakadémiai tanár.

Nemzeti-parasztpárt: Crisan György volt államtitkár.

Magyar párt: Hegedüs Nándor képviselő.

Radikális parasztpárt (Junian): Mateescu földbirtokos.

Agrárpárt: Pop Aurél.

Lupu-párt: Zamfir Apostolescu rokkant kapitány.

Lupu-párti szakadár: Veres Dániel banktisztviselő.

Ifj liberális-párt: Zigre Miklós dr. volt miniszter.

Szociáldemokrata-párt: Bösörmenyi Emil dr.

A városi és falusi dolgozók blokkja még nem tette le listáját s valószínűleg később sem fogják a letételt megengedni.

BRASSÓBAN

A különböző pártok brassói vezetői hétfőn délután már tudomást szereztek arról, hogy reggel megjelent a parlament felosztásáról szóló királyi dekrétum, amely egyben a választásokat is kiírta. Ennek tulajdonítható, hogy a déli órákig már hat jelölő listát nyújtottak be a brassói törvényszék elnökéhez. Az első lista a kormányparté. A liberálisok ugy a képviselői, mint a szenátorválasztásokra benyújtották listáikat. Mindkét lista vezetője Lapedatu Sándor tárcanélküli miniszter, a brassómezei tagozat elnöke. A második számú lista a Lupu-féle parasztpárté, Livezeanu Octavian ügyvéddel az élén. A harmadik lista Stoian Gh. Joan volt szenátorral az élén az averescánusoké, ötödik pedig a nemzeti-parasztpárté, Voicu Nişescu volt földművelésügyi

miniszterrel az élén. A hatodik lista a Junian-féle radikális parasztpárté. Listavezető Radu Olteanu dr. ügyvéd. A többi listákat egyelőre nem nyújtották be. A pártok, a liberálisokat kivéve, még nem állították össze és így nem is nyújtották be a szenátorválasztások jelölő listáit.

A magyar párt jelölései ügyében egyelőre még nem történt döntés. A párt brassói tagozatának vezetősége hétfő éjszakai ülésén hoz végleges határozatot az ügyben.

NEM OSZLATJAK FEL A JOBB-SZÉLSŐ ALAKULATOKAT

Politikai körökben azt várták, hogy a választások kiírása előtt a kormány felosztja azokat a jobboldali szervezeteket, amelyek az utóbbi időben szélsőséges és anarchikus agitációt fejtettek ki. Így szó volt a Vaszárda, a száz nemzetiszocialista-párt, a Fortu-féle honmentő blokk, a Cultul Patriei egyesület, sőt még a Cuza-párt betiltásáról is. A kormány vezető tagjai szombaton este is széleskörű értekezletet tartottak ebben a kérdésben s úgy határoztak, hogy egyelőre nem oszlatják fel ezeket a szervezeteket. A liberálisok nem szorítnak fölöslegesen izgatni a kedélyeket és mártírokat csinálni a vassárdistákból. Ezzel szemben elhatározták, hogy más intézkedéseket foganatosítsanak mindenféle szélsőséges mozgalom és kilengés elfojtására. A szerdai minisztertanács szigorú rendszabályokat állapít meg a rendnek a választások alatti biztosítása érdekében.

Itt említjük meg, hogy Hans Otto Roth, a német parlamenti csoport elnöke, vasárnap délután egyórás kihallgatáson jelent meg Duca miniszterelnöknek, miután szombaton hosszabb megbeszélést folytatott Lapedatu erdélyi miniszterrel. A száz vezér audienciáját összefüggésbe hozzák azokkal az intézkedésekkel is, amelyek a kormány az erdélyi hitlerista mozgalommal szemben tenni akar.

Leszállítják az adókat?

Kormánykörökből származó értesülés szerint kabinet a hét folyamán minisztertanácsi határozatot hoz, amellyel az összes adókat husz százalékkal leszállítja. Ez a híresztelés min. fenntartással fogadandó, mert könnyen lehet, hogy csak választási kortesfogásról van szó.

Ugyancsak a kormányhoz közelálló hírforrások fenntartják azt az előbbi értesülésünket, hogy

az adósságokra adott és október 15-ikén lejárt moratóriumot meghosszabbítják, mégpedig február végéig.

Adig ugyanis a kormány új konverziós törvényt akar kidolgozni és a parlamenttel megvitatni.

TITULESCU TANÁCSKOZÁSAI

Titulescu külügyminiszter vasárnap délután megbeszélést tartott Duca miniszterelnökkel, majd hosszasan tanácskozott D'Ormesson francia követtel. A tanácskozások után hivatalos közleményt adtak, amely szerint a francia követ, — tekintettel egyes lapok olyan beállítására, mintha a francia kormány működött volna közre a kormányleváltásban, — súlyt helyez annak leszögezésére, hogy a francia kormány sohasem szőtt és szól bele más államok ügyeibe s következképpen távol állott tőle, hogy ezt megtegye az utóbbi román kormányváltás alkalmával. Másrészt Titulescu külügyminiszter kijelentette a francia követ előtt, hogy Romániában sohasem történt kormányváltás külföldi állam befolyására, továbbá, hogy a francia kormány sohasem részesítette előnyben valamelyik román pártot.

Duca miniszterelnök vasárnap este 10 órakor újabb rádióbeszédet tartott, a

melyben hangoztatta, hogy kormánya mindent megtesz a válság nehézségeinek a leküzdése érdekében.

MIHALACHE LESZ A NEMZETI-PARASZTPÁRT ELNÖKE

A nemzeti-parasztpárt vezető emberei vasárnap és hétfőn is folytatták a tárgyalásokat az elnökválasztás megoldása ügyében. A megbeszélésekben nem vett részt Vajda volt miniszterelnök, aki szombat óta Brassóban időzik nagybeteg apósánál, a 92 éves Safrano Mihály nagykereskedőnél.

Maniu vasárnap délből Titulescunál volt ebéden. Ez alkalommal a két államférfi behatóan megvitatta az általános politikai helyzetet s ennek keretében a nemzeti-parasztpárt elnökválasztását is. Titulescu kérte Maniut, ne engedje, hogy Erdélyben regionális jellegű izgatás induljon és öltönn veszélyes méreteket, mert az országnak sohasem volt nagyobb szüksége az egységre, mint most, a revíziós akció leghevesebb szakaszában.

Jólértesültek úgy tudják, hogy Maniu semmi körülmények között sem hajlandó vállalni a pártelnökséget, s így a keddi végrehajtóbizottsági ülésen Mihalachet kiáltják ki a nemzeti-parasztpárt elnökének.

GOGA ÉS ZELEA CODREANU KEZET FOGTAK

Goga „Tara Noastra” című lapjában Zelea Codreanu cikket írt, amelyben „testvéri kezet nyújt” Gogának.

Bethlen István gróf érdekes külpolitikai nyilatkozata

Változások a magyar diplomáciában

Budapest, november 21.

Ide érkezett londoni jelentés szerint Bethlen István volt magyar miniszterelnök, aki átveszi Apponyi helyét Genfben, mint Magyarország népszövetségi megbírója, nagyobb nyilatkozatot adott a Daily Mail tudósítójának. Bethlen kijelentette, hogy

Magyarországnak és általában Közép-Európának csak a trianoni szerződés módosítása hozhat megnyugvást.

Trianon széttepte a régi gazdasági egyenletet, vámsorompókat állított és ezek köztételeben olyan gazdasági harcot és zűhuzást keltett életre, hogy azon a területen, amely annyiféle szakadt, jelenleg az életnővő a régi felére súlydolt alá.

Bethlen azután

megcáfolta azokat a híreket, mintha Magyarország komolyan gondolna a Népszövetségből való kilépésre.

Magyarország tisztában van helyzetével s igazán csak békés uton keresi, tehát csak a Népszövetségben keresztül képzel el a szerződések módosítását.

Itt említi meg, hogy Bethlen István új szerepkörével kapcsolatosan a magyar kormány változtatásokat eszközöl a magyar diplomáciai karban is. Az új párisi magyar követ Khuen-Héderváry Sándor gróf lesz. Villányi báró Rómába kerül, míg az itteni követet, Hory Andrást velő szolgálatra osztják be a külügyminisztériumba.

Lehet, hogy nem Zemléni Dénes a gyilkos

A megdöbbentő anyagyilkosság nyomozásának legújabb részletei

Budapest, november 21.

Zemplén Dénes, az anyagyilkos budapesti diák kihallgatása most folyik a székesfővárosi főkapitányságon. Kiderült, hogy a fiú édesapja házvezetőnőjén kívül, Patz Sándorné nevű nagynénjének is elmondotta a gyilkosságot. Patzné eleinte szintén kétkedve fogadta a kisdíák vallomását, majd tudomására hozta a rendőrségnek, amely így egyszerre két helyről kapott értesítést.

A hatóság átvizsgálta Zemplénné feljegyzéseit, amelyekből kiderült, hogy a meggyilkolt asszony minden poggyát anyagi fiára hagyta. Megállapították azt is, hogy az asszony rendszeresen foglalkozott kölcsöntügyletekkel.

Újabb jelentéseink szerint Zemplénné állítottát felboncolták.

Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy az asszonyt négy fejszecsapás ölte meg. A holttesten számos kisebb sérülést találtak. A gyilkosságot — az orvosok véleménye szerint — páratlan kegyetlen-séggel hajtották végre.

Az ügyben egyébként szenzációs fordulat állott be, amely az összes eddigi megállapításokat halomra döntheti. Híre jár ugyanis annak, hogy

a gyilkosságot nem is Zemplén Dénes, hanem egy ismeretlen egyén követte el és a gyermek, aki ezalatt és korosan hazudozó természetű, eddig kelemezhe-

tellen lelki okokból vállalta magára a gyilkosságot.

Ezt a gyanút támasztja Zemplén Dénes első vallomása is, amely szerint háromszor sujtott anyjára a fejszével. Az orvosok ezzel szemben kétségtelenül megállapították, hogy Zemplénét nem három, hanem négy halálos fejszecsapás érte.

Bár a feltevés, egyelőre, még minden körülménytől alapul nélkülöz, a halóság a nyomozást ebben az irányban is megindította.

— Áldott álomban levő nők és ifjú anyák a természetes „Ferenc József” keszűv használatával által rendszeres gyomor- és bél-működést érnek el.

Koporsóba feküdt, gyertyát gyújtott és úgy lőtte magát agyon egy temetkezési vállalkozó

Budapest, november 21

Különös módon vetett véget életének Honnauer István vecsési temetkezési vállalkozó. Honnauer kiválasztotta üztetőben a legszebb, legdusabban aranyozott koporsót, belefeküdt, fejéhez és lábához égő gyertyákat állított, majd szíven lötte magát. Azonnal meghalt.

Standard

A spanyol választások végeredménye még nem került nyilvánosságra

Barcelona, november 21

Vasárnap zajlottak le a köztársasági Spanyolországban az új választások. Jelentéseink azt mondják, hogy a szavazás teljes rendben és nyugalomban folyt le, egy másik, később kelt jelentés azonban azt adja röviden hírül, hogy a választásoknak három halálos áldozata van.

A választási eredményeket csak kedden este hirdetik ki hivatalosan is, annyi

azonban már most megállapított, hogy a szociáldemokraták erősen visszaszorultak s némely kerületben egyenesen katasztrofális vereséget szenvedtek.

Az eddigi megállapítások szerint az új parlamentben legalább 50 képviselővel lesznek kevesebben, mint a régi volt.

Cataloniában a mérsékelt radikálisok arattak fényes győzelmet a spanyol nemzetiszocialistákkal szemben.

A kitiltott pesti milimárik formálisan megütköztek a rendőrökkel

Tejben fürödtek a rendőrök, akik csak nehezen tudták leszerelni a harcias amazonokat

Budapest, november 21.

Ismeretes, hogy nemrég kormányrendelettel jelent meg, amely szerint a milimárik ezután nem adhatnak el közvetlenül tejet, hanem a külön ilyen célokra létesített tejkereskedésekben kell árukat leadniuk.

A kormányrendelet, amely csak tegnap reggel lépett életbe, máris heves harcokat eredményezett, amennyiben 50—60 milimári ki akarta kerülni a hatóság éberségét, hogy a tejet közvetlenül adhassák el. A tejesasszonyok a fővárost az óbudai vámfelől akarták megközelíteni, ahol azonban rendőrök állták el az utjukat. A milimárik egyideig farkasszeniet néztek a karhatalommal, majd

rajonnalba fejlődve, rohamra indultak, hogy áttörjék a rendőrök sorait.

Az offenzíva során a rendőrök az amazonokat egy mellékutcába terelték, ahol szabályszerű ütközet vette kezdetét.

A harciastermészetű amazonok ész-

ben tejeskannákat vágtak a rendőrök fejéhez, részben pedig kiöltötték a kannák tartalmát, elannyira, hogy az ütközet végeztével, nemcsak a rendőruniformisok pompáztak fehér színben, hanem az egész utca tejben uszott.

A milimárik meglehetősen nagy kárt szenvedtek, mert 5000 liter tejük porcelákolódott el.

Két milimárit őrizetbe vett a rendőrség

Üdít és szep.

Germandrée
Puder és Crém

VILÁGPOLITIKA

Japán forradalom előtt

Ezzel a címmel a párisi L'Ouvre kormánylap a jelenleg Délfranciaországban élő Trotzky Léo tollából az alábbi cikket közli, amely igen érdekesen világít rá Japán belviszonyaira s ezek alapján az esetleges új orosz-japán háború kilátásaira.

„A modern nagy nemzetek egyike sem alakult ki forradalom, sőt a forradalmak egész sorozata nélkül. Ezzel szemben a jelenlegi Japánnak nincs a multjában sem vallási reform, sem „felvilágosodási korszak”, sem polgári forradalom, sem a demokráciának igazi iskolája. Bonyos ideig a katonai diktatúra nagy előnyöket nyújtott az ifjú militarizmusnak, biztosítva a külpolitika egységességét s a kegyetlen fegyelmet a belélet terén. Most azonban a hűbériség fennmaradt erői a legszorosabb béklyóivá váltak az ország fejlődésének.

A hűbéri szokások a mezőgazdaságból az iparba is átültetődnek, amelyben a 11–12 órás munkanapok, munkáskaszárnyak s éhbérek divatosak és az ipari munkások is teljesen ki vannak szolgáltatva a munkaadóknak. A modern hajók és repülőgépek ellenére az ország társadalmi viszonyait most is a középkor szelme hatja át.

A történelmi körülmények hajtóerejénél fogva a japán uralkodó-osztály támadó külpolitikára kényszerült, mielőtt kettévágta volna a középkori hűbériség gordiusi csomóját. Ebben rejlik számára a fő veszély: a militarizmus építménye társadalmi tüzhányón alapszik.

A cárizmus összeomlásában — a Mikádó tanácsadói jól tennék, ha tanulmányoznák, hogy ez miként történt — óriási szerepet játszottak az elnyomott nemzetiségek, amelyek a régi Oroszország lakosságának 55 százalékát tették ki. A tulajdonképpen Japánnak legnagyobb előnye egyöntetűsége, népessége homogen összetétele volna, ha az ország közgazdasága és hadserege nem függene a legnagyobb mértékben Formosától, Koreától és Mandzsuriától, azaz a gyarmatokról. Mandzsuriát is számítva most már, a 65 milliónyi japánnal szemben a birodalomban 50 milliónyi elnyomott koreai és kínai áll. A forradalomnak ez a hatalmas tartaléka különösen veszélyessé fog válni a japán uralkodó rendszerre nézve háboru esetén.

A földművelők sztrájkjai, a mezőgazdasági terror, a parasztnak ama törekvései, hogy együtt haladjanak a munkássággal, — mindez csatlakoztatva a forradalomnak.

A hivatásos tisztek, a „szamuráj”-oknak, a japán legendák vitézeinek leszármazottjai vagy utánzói, a német nemzetiszocializmus szellemében kiagyalt demagóg jelszavak révén igyekeznek kapcsolni a lázongó parasztsággal. Ezek a kapcsolatok azonban nagyon kétesek és állandótlanok. A „szamuráj”-ok vissza szeretnének térni a multhoz. A parasztnak viszont mezőgazdasági fordulatot akarnak.

Nagy háboru esetén a hivatásos tiszteket háttérbe fogja szorítani az intellektuális körökből származó tartalékos tisztek és hamarjában kiképzett fiatal tisztek tömege s ezek közül fognak kikerülni a parasztság és a hadsereg forradalmi vezetői s mindaz, amit el lehet mondani a szárazföldi hadseregről, még nagyobb mértékben vonatkozik a hadiflottára. A hadihajók acélkamráiban a hűbériség maradványai rendkívül robbanó erővé fognak átváltozni. Elég ebben a tekintetben utalni az 1905 és 1917-beli orosz forradalmakra és az 1918-beli német forradalomra.

Mindent egybevetve: Japán gazdaságilag feltétlenül gyengébb, mint bármely lehetséges háború ellenfele.

Ezzel csak futólag említettük a vörös hadsereg képességeit, mert ez a kérdés külön megvilágítást érdemel. De még ha az összehasonlításban erőszakosan Japán javára magyarázva is az összehasonlítás eredményét, egyenlőnek vesszük a két fél anyagi és tárgyi színvonalát, még mindig marad az erkölcsi tényezők mély különbsége. A történelemből tudjuk, hogy a forradalmak többnyire katonai vereségekből születnek, de azt is megtanultuk, hogy a győztes forradalmak milyen hatalmas dinamikus erőt adnak a harctereknek a nép felébresztett szellemének és öntudatának.

A két nép és az egész emberi civilizáció érdekében kívánnunk kell, hogy a japán militaristák ne kísértsék, ne hívják ki a végzetet.

Az elsikkasztott adót kamatostul akarják még egyszer behajtani

Kérdezzük meg már a bírót, hogy az adóvégrehajtónak külön szabadsága-e az, hogy megcsufolhatja és szembekepheti a jogrendet

Csikszereda, november 21.

Még a legborzasztóbb adótörténetek között is páratlanul diszes hely illeti az alábbi. Nem hittük, hogy a törvénytelen-ségnek és a teljes kiszolgáltatottságnak ilyen magas iskoláját lehet kiépíteni.

Ime: Csikmadarason 1929-ben Péterfy Imre nevű segédjegyző a százezer lejt jóval meghaladó összeget sikkasztott el az állami adóban beszédett pénzekből.

Régi recept szerint a félnek szabályszerű pecséttel ellátott nyugtát bocsátott ki a befizetett összegről, míg az elszámolásra fenntartott nyugtamásolatra 40–50 lejet irt be.

A tízezres adótételeket befizető polgárok, nyugtájuk birtokában nyugodtan aludtak mindaddig, míg a segédjegyző ur pénzkezelését le nem leplezték. Ekkor a csikszeredai pénzügyigazgatóság hivatalos elismervény ellenében elszedte a Péterfy által kibocsátott nyugtáikat azaz az indokkal, hogy a hiúcselmény bizonyítása érdekében szükség van a hamisítványokra.

Közben közel három esztendeig folyt Péterfy büntügye, míg a marosvásárhelyi

tábla jogerősen többhavi fogházbüntetéssel sújtotta.

A napokban aztán megjelent az egyik adóvégrehajtó mindazon egyéneknek, a kik Péterfynek adót fizettek és az általuk befizetett összegeket a segédjegyző volt kegyes elsikkasztani.

Megjelent és követelte a már egyszer szabályszerű állami nyugták bizonyítása szerint befizetett összegeket.

Hatalmas hátralékokat mutattak ki 1929-ből.

A segédjegyző által elsikkasztott pénzek után öt kerek esztendőre kamatos kamatokat számított az államkincstár s az elsikkasztott összegek dupláját követeli azokon az embereken, akik pontos időben szabályszerűen eleget tettek adófizetési kötelezettségüknek.

Az érdekelték nyomban hivatalos nyugtákkal igazolták, hogy adójukat rendes időben pontosan befizették. A végrehajtó nem is vonta kétségbe ezt, csak éppen azt jegyezte meg, hogy az összegek nem folytak be az államkincstárba, az állam pedig nem károsodhatik. Tehát újból ki kell fizetni az összegeket. A megrökönyödött adófizető pol-

gárok, akiket ez az ötletes pénzügyi fordulat egzisztenciájukban rendit meg, hallani sem akartak a fizetésről. Semmi-féle törvény nem kötelezi őket kétszeres adófizetésre s egy alkalommal már ki-egyenlítették adójukat.

Erre a végrehajtó foglalt és 15 napi fizetési haladékot adott, ha ez alatt az idő alatt nem rendezik „tartozásaikat”, úgy haladéktalanul árverezni fognak.

Eddig van. És nincs kétségünk aziránt, hogy a végrehajtó 15 nap múlva árverezni fog. A már egyszer befizetett összegért, sőt, annak sok évi kamataért is.

Mi mindenesetre különleges figyelmet fordítunk Csikmadarasra és bár sok mindenhez hozzáfogtattak már bennünket, ezt az árverést mégis kíváncsian várjuk.

Ezt az árverést nem záránk le azzal, hogy megtörtént és kész. Ezt az árverést odakényszeríténék a bíró elé.

A bíró mondjon erről ítéletbe foglalt véleményt. A bírót, akit a jog, az erkölcs, az emberség, a foglalkozásához tartozó presztizs kell, hogy kötelezze.

Aki nem engedheti, hogy a jogrendet bárki, még az adóért is, így szembekephesse!

Ferenc Gyárfás

A nagy férfiszínészek ideje lejárt, a színpadon már csak nők tündökölnék...

Élénk vita angol színházi körökben Cochran megállapítása körül

London, november 21.

Charles B. Cochran színgazgató és rendező, egy intervjúban a következő megállapítást tette:

— A nagy férfiszínészek ideje lejárt s ma már, az egyetlen Loughton kivételével, nincs egyetlen színészünk sem, aki akár egy félshillinggel gyarapítaná a színházak bevételeit. A színpadon már csak nők tündökölnék.

A feltűnést keltő nyilatkozathoz egymásután szólnak hozzá az angol színházi élet vezető színészei.

Ronald Squire, a Whitehall népszerű színésze, igazat ad Cochrannak abban, hogy a nagy színjátszás ideje lejárt. De abban nincs igaza, hogy csak Loughton vonzza a közönséget. Cáfolatul öt-hat nevet sorol fel, köztük

Janningsot és Sacha Guitryt.

Ivor Novello, aki a saját darabjában játszik a Globe színpadán, csatlakozik Cochran véleményéhez. Manapság a színház a nőké. Ha egy darabban szép nők divatos ruhában lépnek fel, ez már egymagában jelentős tényezője a sikernek.

Owen Nares hozzászólása diplomatikusan óvatos. Nevetségesnek látszik az az állítás, hogy ma már nincsenek kimagasló férfiszínészek. De Cochran olyan kiváló színházi ember és olyan gazdag tapasztalatokkal rendelkezik, hogy — ha ő mondja, — el kell hinni neki.

Cochran általános érvényűnek tüntette fel megállapítását és nem csapván Angliáról beszélt. Vajon igaza van?

Genfben ismét tanácskoznak

Leszerelés a nagyhatalmi értekezleten keresztül

Genf, november 21.

Vasárnap délután végre megkezdődtek Genfben a tanácskozások. Természetesen lázas tanácskozásokról van szó, amelyek az adott körülmények között arra irányulnak, hogy valamilyen módon megmentsék a leszerelési konferencia jövőjét s megteremtsek azt az elvi alapot, a melyen Németországot is bevonhatják a további tanácskozásokba.

Henderson fellépése, — most már világosan látszik — változtatott a helyzeten és változtatott főként az eddigi angol állásponton.

Anglia most már végérvényesen eljuttatta a közövelen francia-német tárgyalások tervét s a nagyhatalmi értekezletet is csak olyan előértekezletnek szánja, a melyen sikerül majd Németországot visszatéríteni a Népszövetség keretébe és a Népszövetség keretén belüli leszerelési konferenciára.

A nagyhatalmi értekezletnek tehát kimondottan az lesz a célja, hogy közelebb hozza Franciaországot Németországhoz s megigérje Németországnak az egyenjogúsítást, ami elől most már részben a német választások eredménye, részben a lengyel-német tárgyalások után nem lehet kitérni.

A vasárnap délutáni tárgyalásokon egyébként Amerika megbízottja, Anglia, Franciaország és Olaszország képviselői

vettek részt. Henderson elnökölt, a leszerelési konferencia elnöke. Ismertette az általános helyzetet, aztán hivatkozott arra a júniusi határozatra, amely szerint megkezdődött az angol javaslat második olvasásához hozzá lehetne kezdeni, szükséges a tárgyalások alapjául szolgáló kérdések kimélyítése.

A tárgyalások alapjául szolgáló kérdések kimélyítése pedig Németországot nem történhet meg. Németország viszont a Népszövetségből kilépése után csak a nagyhatalmi értekezleten jelenik meg. A nagyhatalmi római tárgyalásaira tehát elháríthatatlan szükség van.

Henderson végül még röviden ismertette azokat a munkálatokat, amelyek a fennálló nehézségek kiküszöbölésére irányultak, egyelőre azonban nem hoztak kielégítő sikert. Nyilvánvaló tehát, hogy ezt a munkát kell tovább folytatni, mert a nehézségek elhárítása nélkül reménytelen a konferencia további sorsa. Ezt a munkát pedig megint nem lehet Németország nélkül sikerre vinni, Németország pedig megint csak a nagyhatalmi keretén belül kapható közös tanácskozássra.

A vasárnapi ülés azzal végződött, hogy hétfőn folytatják a tárgyalásokat s egyben kegyeletesen megemlékeznek Scialoja olasz politikusról, aki jóideig volt Olaszország népszövetségi főmegbízottja s most, 78 éves korában, meghalt.

Londonban, Párisban és Rómában csend van. A francia és angol külügyminiszterek Genfben vannak, Olaszország pedig lesi, hogy mikor válik már elháríthatatlanná a nagyhatalmi konferencia összehívása, amit ő már a kezlet-kezdeten, még Németországnak a Népszövetségből való kilépése előtt, javasolt.

Sulyos bányaszerencsétlenség Angliában

London, november 21.

Sulyos tömegszerencsétlenség színhelye volt a középangliai Chesterfield város mellett levő „Grasmoor” bánya, ahol vasárnap robbantás következtében földomlás történt. Az alázuható földrétegek 18 bányászt temettek el, akik közül csak négyet sikerült élve megmenteni.

A megrázó bányásztragédia híre az egész országban mély részvétet keltett.

A magyarbarát angol képviselők vezére Budapesten

Budapest, november 21.

Östermann tábornok, a finn hadsereg főparancsnoka, valamint Lennartson őrnagy, a finn államfő szárnysegéde vasárnap Rómából hazafelé tartva, Budapestre érkeztek. Ugyancsak megérkezett Herczeg Ferenc Ligájának meghívására Llemelyn Jones angol képviselő, a magyarbarát angol képviselő-csoport megalakítója.

Itt említjük meg, hogy Rhys Davies munkáspárti képviselő és Ben Riley volt munkáspárti képviselő, akik legutóbb beutazták Délkelet-Európát, terjedelmes jelentést adtak ki tapasztalataikról és megfigyeléseikről.

Ismét eredménnyel dolgoztak a kloroformos vasuti banditák

Bukarest, november 21.

Hirt adott a B. L. arról a vakmerő rablótámadásról, amelynek során a Bukarest és Brassó között közlekedő gyorsvonaton ismeretlen tettesek kloroformmal elaltattak és teljesen kifosztottak egy brassói urinót.

Hasonló eset történt a napokban a Csikszeredából Braila felé haladó vonaton, ahol a

vakmerő vasuti rablók megtámadták Augustin Aneta csikszeredai uriszonyt, kloroformmal elkábították és teljesen kifosztották.

A nyomozás megindult.

HIREK

HEIL, KÉHLEK!

Mesko Führer azt üzentte, hogy van nála szebb levente, ki fogát e cimre fente, rajta szebb a barna mente! Ó lesz a mozgalom hőse, nincs esze, de van sok őse, — a multján hát nincsen ragya, lágy a szíve, lágy az agya!

Festeticsek ősi sarja, eddig ölbe volt a karja, most dolgozni kezd, úgy látszik, emelgeti, mint a náci! Nem mulik el, ami késik, hü lesz péleggyengülésig, ami ghof uhaknál pedig, hamar bekövetkezhetik!

Pestől Váci, urtól srácig, örülnek a magyar náci! Kellett nekik egy új tata, mégpedig: ahisztokhata! Hisz' a mi kedőnk is derül, hogy Festetics odakerül: Führer- és Tasziló-fajta, duplán nevelhetünk rajta!

Nemes Ferenc

— Kisenevben két nap óta havazik. Bukarestből jelentik: Besszarábiában már beköszöntött a téli időjárás. Kisenevben két nap óta havazik.

— Temesvári származású színésznő sikerei Budapesten. Budapesti jelentik: Szombaton este a Pesti Színház „Papus” című darabjának előadásán új sztár ünnepelt a közönség Komár Julia személyében, aki — régi színházi kifejezéssel élve — forró sikert aratott. Az új csillag, aki Komár Rudolf dr. temesvári pénzügyi főtanácsos leánya, tavaly Páger Antalhoz, az ismert budapesti színészhez ment feleségül. A művésznő különben nemcsak hangra, hanem külsőre is megdöbbentően hasonlít a nemrég elhunyt Péchy Erzsire.

— Elsüllyedt egy japán és egy német hajó. Tókióból jelentik: A „Hanomaru” nevű japán gőzös a nyílt tengeren elsüllyedt. A szerencsétlenül járt hajó 28 főnyi legénysége a tengerbe veszett. — Megdöbbentő katasztrófa történt az északi tengeren is, ahol a „Kreuzsee” nevű német motorshajó elsüllyedt. A szerencsétlenség színhelyére siető „Egeria” gőzösnek csak a hajó főgépezését sikerült megmentenie, aki súlyos betegen fekszik. Tizenegy matróz a hullámok között lelte halálát.

— Két öngyilkosság a nyomor miatt. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: A nyomornak két újabb áldozata van Maros megyében. Tebean Maxim nyugdíjas őrmester Marosvásárhely egyik külvárosában, a Remeteszegen ma szobája gerendájára felakasztotta magát és meghalt. A nyugdíjas őrmester feleségével együtt tengette életét szerény járulékaiból és mezeitlen anyagi viszonyai miatt, az éhhaláltól félve, követte el az öngyilkosságot felesége távollétében. Mire az asszony hazaérkezett, férjét már halva találta. Ugyancsak Fábán József 82 éves szászrégeni kereskedő is a változott viszonyok következtében követte el végzetes tettet. Pár évvel ezelőtt jómódban lévő üzletember volt és az utóbbi időben a legsúlyosabb anyagi gondokkal küzdött. Szintén felakasztotta magát és meghalt. Mindkét esetben megadta az eltemetést az ügyészség az engedélyt.

— Akinek a gyomra fáj, béműködése megkezdte, mája meggyűbbodott, étvágya nincs, emésztése elgyengül, nyelve fehéressárga, annak naponta egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet rendbehozza az emésztést és jó közérzetet teremt. Kóránai bizonyítványok és ismerik, hogy a Ferenc József viz biztos és kellemes hatása következtében állandó használatra rendkívül alkalmas.

— Ismeretterjesztő előadások Tordán. Az őszi-téli időny beálltával élénk kulturális tevékenység indult meg Tordán. A város több helyén ismeretterjesztő előadások kezdődtek meg. A kereskedők kaszinójában a román kath. népszövetség, a magyar iparosokéban az egyet kulturbizottsága, a magyar urikaszi-nóban pedig a kaszinó tart hétről-hétre ismeretterjesztő előadásokat. Az irodalmi, történelmi, társadalmi tárgyi előadásokat Torda legjobb előadói tartják. Torda közönsége az előadások iránt nagy érdeklődést tanúsít, amelyek állandóan zsúfolott hallgatóság előtt folynak le.

— A munkanélküliség elől a halálba. Sepsiszentgyörgyről jelentik: Miklós Sándor érettségizett fiatalember afeletti elkeseredésében, hogy már évek óta nem tud állást kapni, öngyilkosságot kísérelt meg. Mindkét karján felvágta ereit. Tettét azonban még idejében felfedezték és beszállították a kórházba, ahol azonnal ápolás alá vették. Talán megmenthetik a munkanélküliségtől.

— Budapesten szobrot állítanak Attilának. Budapesti jelentik: Pekár Gyula, a Turán Egyesület elnöke elhatározta, hogy 1936-ban Attila trónaröplésének 1500-ik évfordulóján nagy ünnepségeket rendez. Az évforduló kapcsán a Margitsziget felső végénél „Attila-hidat” építenek és ugyanott, a vízből kiemelkedő talapzaton elhelyezik a hun fejedelem bronzszobrát.

Ely Gulbertson amerikai bridge-professzionista. Nagyszerű ember, aki felfogta, hogy nem azért van válság, hogy ne keressen az az ember, aki ember a talpán és van annyi esze, amennyire a válság megtanítja és rákényszeríti. Ely Gulbertson tudja, hogy a világ pénze nem tűnt el nyomtalanul, mint az ember a halála után, mert a pénz örökéletű és nem halhat meg soha. A lélekpándorlás tanát ez az életmester ráhuzta a pénzre, amely embert cserél és ezért valakinek ott van a zsebében. Ebből a zsebből mindig előkeríthető. Hogyan? Bridgejátékkal, ha már minden más cikk értéktelen és minden farrás bedugult. Azt írták róla a lapok, hogy feleségével, akit a mester kiképezett, az utóbbi években többmillió dollárt keresett, részint mint pedagógus, részint mint játékos. Többmillió dollár... Legyünk szerények és gondoljunk a „több” legalacsonyabb fokára: ötre. Gulbertson kortársai közül még a nehézipar képviselői is meg lennének elégedve ezzel az eredménnyel, annak dacára, hogy a dollár esik és Gulbertson annak a veszélynek van kitéve, hogy mialatt keres, a kereset bizonyos részét elveszti. Gulbertson azonban valószínűleg adóalanya mivoltára való tekintettel, nagyon megharagudott az amerikai lapokra, amelyek mindenbe beleültek az orrukát és Roosevelt tudomására hozták, hogy USA-nak van egy polgára, aki többmillió dollárt keres néhány év alatt, mert jobban keveri a kártyát, mint Wall-Street azon számtalan kapitalistája, akik ezen néhány év alatt nemcsak többmillió dollárt veszítettek, hanem tönkre is mentek egy különleges Bridgejátékban, amelyet Roosevelt talált ki. Gulbertson tehát a nyilvánosság előtt kijelentette, hogy bizony ő kétféle dollárt keres: az egyiket többet, jelenleg a konjunktúra pedig annyira leromlott, hogy már „csak” 250.000 dollárt keres évente. Leromlott konjunktúra és leromlott dollárárfolyam mellett ez még mindig csekély 22 millió lej évente. Nem hiszem, hogy Goethe-nek, vagy Shakespeare-nek annyi vagyna lelt volna, mint amennyit Ely Gulbertson és becses neje évente keres. Ilyen a világ és az élet, hogy Goethe és Shakespeare mellett közhellyel nyugtassuk meg magunkat és ha ez sem elég, gondoljuk meg a „csak” szócska döntő érvét. A válság olyan nagy, hogy Gulbertson ma már ennyit keres: csak.

KÉP EGY BANK VÉGLEGES HALÁLAHOZ

Az ausztriai ostromállapot bevezetésekor megszervezett pórtörőrség a csődbement Bodenkreditbank épületét kasszáryának rendezte be. Képünk a szomorú sorsu pénztárat előtt posztoló őrszemel örökítette meg.

— Színészet Kézdivásárhelyen. Tudósítónk jelenti: November 25-én kezd meg Sarkady Gusztáv színtársulata kéthetere terjedő színi-szezonját Kézdivásárhelyen. Dacára a nehéz gazdasági viszonyoknak, szép előjegyzés történt már a bérletekre.

— Fosztogatják Kézdivásárhelyen a lakásokat. Tudósítónk jelenti: Napirenden vannak Kézdivásárhelyen a lopások, melyeket valószínűleg a környékről behúzó cigányok követnek el. A tolvajok nagy szeretettel különösen a Vasut-utcában működnek, ahol a lakások nagyrésztnek az udvara a mezőkről könnyen megközelíthető. E héten Dezső Gyula fuvaros házából loptak el 50 méter vásznat, majd Szőcs Jánosné, alezredes özvegyének udvarából vitték el egy teljes kocsis öltözetet, továbbá Nagy Ádám gazdálkodó baromfiudvarát dezsmálták meg és lop-

tak el drága fajtyukokat. A rendőrség most szigorú razzára készül, hogy elejét vegye a további lopásoknak.

— ELITÉLTÉK A RADNÓTI KÖZSÉGI PÉNZTÁR BETÖRŐIT. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Mult év októberében Radnót marosmegyei nagyközségben ismeretlen tettesek elrabolták a községi páncélszekrényt, azt szekéren a falu határáig szállították, feltörték és abból a meglevő étezer lej készpénzt elrabolták. A hatóságok gyanúja Lupu Joana és Pindic Cozma ottani legényekre hárult, azonban az erzsébetvárosi törvényszék, amely első ízben ítélezett felettük, nem tudta rájuk bizonyítani a bűncselekményeket és emiatt kénytelen volt őket bizonyítékok hiányában felmenteni. Az ügyész felelősségére ma foglalkozott a marosvásárhelyi tábla a vádlottak bűncselekményeivel és megváltoztatta az elsőfoku ítéletet és a vádlottakat fejenként egy-egy évi fegháza ítélt. A vádlottak megelégedtek az ítélettel.

— Csak a felöltőjét lopták el az új csikmegyei prefektusnak. Pár nappal ezelőtt beszámoltunk arról, hogy a Bukarest-brassói személyvonaton ismét tolvajok garázdálkodtak és többek között az új csikmegyei prefektust is súlyosan megkárosították. Dr. Otetean prefektus most közli velünk, hogy tőle csak a felöltőjét vitték el a vonaton garázdálkodó tolvajok.

— KÉZREKERULT A CFR ALFÖMÉRNOKE. Csikszederáról jelentik: Néhány héttel ezelőtt jómegjelenésű fiatal ember tartott vizsgálatot a csikmadéfalvai vasuti fűtőházban. A nagyban handabandázó Atanasiu vasuti „főmérnököt” két csendőr kíséretében igazolásra szólította fel az állomásfőnök. Ekkor derült ki, hogy közönséges szélhámos vizsgálja az államvasutak személyzetét. Vallatása során kiderült, hogy Cozma Gligore névre hallgat, már kerek négy esztendő óta különböző szélhámoságokért s miután kiszabadult a börtönből, felcsapott „vasuti főmérnöknek”, vagy „ellenőrnek”, a hogy a szükség kívánta. Ilyen minőségben végigjárta a kisebb állomásokat magyar alkalmazottjait. Közben, mintegy 14 ezer lej értékű vasuti jegyet is elvitt. A minden hájjal megkent szélhámos éppen

ASSZONYOM, HA BEALL A HIDEG IDŐ...
Meg kell óvnia arcbőrét kinos és kellemetlen
vörösségek, bőrrépedések és kipállások ellen.
A „CREME SIMON”
az egyedüli hatásos, higiénikus, ellenálló
szépitő-szer, amely arcbőrét teljesen simává
varázsolja és annak fiataloságát megőrzi.
a tél zordonsága dacára megőrzi.
Figyeljen használati módjára:
Reggel és este a lemosástól még nedves
arcbőrre egy kevés

CREME
SIMON
"SIMON"-PUDER
"SIMON"-SZAPPAN

ABLAK

akkor oldott kereket a csendőrségi fogdából, amikor az ügyészségre akarták kísélni. Hosszu heteken keresztül az ország összes csendőrsége és rendőrsége kereste. Most kapjuk a hírt, hogy Livezei muscelmegyei községben kerítette kézre az ottani csendőrség, ahol a szélhámoságok egész sorozatát ismerte be. Észetben nem került kereket oldania. A legközelebbi ügyészségnek adták át, ahonnan rövidesen Csikszederára szállítják.

★ Kosmetikai tanfolyam nyílik december 1-én. Jelentkezni lehet mindennap dr. Horskovits Erzsike kosmetikai rendelőjében, délelőtt 10—12-ig. Kórház-utca 2. (Str. Brătianu) földszint.

— TŰZET IDÉZETT ELŐ A CIGARETTAVÉG. Csikszederáról jelentik: Szász István csikszépvízi tekintélyes gazda csüre fényes nappal tüzet fogott. Mire a lakosság az épület mentésére sietett volna, úgy a csüre, valamint a közvetlen szomszédságában levő épület, a bennük felhalmozott takarmánnyal együtt, pongégt. A tüzeset nyomán bevezetett csendőrségi vizsgálat adatai szerint, a tüzet a gazda cselédje által eldobott cigarettavég idézte elő. A vizsgálat folyik.

— Fosztogatják a tordai kirakatokat. Tordán közelebről kiskoru suhancokból társaság alakult, amely a déli szünóra alatt, amíg az üzletek zárva vannak, a kirakatokat felfeszíti, s amihez hozzá tud jutni, elemeli. A kirakatfosztogatásokból kifolyólag már több tordai kereskedő szenvedett kisebb-nagyobb károkat. A rendőrség a fosztogató tolvajtársaság kézrekerítésére a nyomozást megindította.

Hogyan lehet a bőrt megújítani?

Ugyanezt kérdezik mindazok a szerencsétlenek, akiket megtámadott a bőrbaj, amelynek következményeitől, borzalmaitól még a legjobb orvosok igénybevételével sem tudnak megszabadulni.

De mindazok, akik a RICHELET VERTISZTÍTÓHOZ (DÉPURATIF RICHELET) folyamodnak, megadják rá a meggyőző feleletet.

Elmondhatják, hogy a vér eme felújító csodaterve szere egyidejűleg a bőr megújítását hozza magával, amelyet egészségessé tesz még a legelrontott elemekben is.

A RICHELET VERTISZTÍTÓ (DÉPURATIF RICHELET) megszabadítja a szervezetet a mérgees anyagoktól, szabadá teszi a vérkeringést a fehér sejtek megtisztítása által, meglevelelti a szövethépződési folyamatot, új bőrfelületet ad, anélkül, hogy valami nyomot hagyna maga után.

Rendkívüli ereje hozza magával, hogy a gyógykezelésben ez a szer képezi a tipikus gyógymódot a következő bajoknál: artritikus köszvény, reuma, érelmeszesedés, görcsér, flébit, tályog, érdaganat, idegfájdalom.

Győzedelmeskedik a legkétségbeesettebb bajokon. Hatását, gyógyítóerejét megőrizni az élet forrásáig.

Minden füveghez ismertető könyvecskét mellékelünk. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Laboratórius: L. RICHELET din Szeán, 6. Rue Belfort, Bayonne (Franciaország). Romániai vezérképviselet: Jules DILLAN Bukarest, 4. Sárda Pitar Mos.

LÁSSUK SZÉKELYUDVARHELYT!

SZERKESZTETTE:
TOMCSA SANDOR

Hova szavaljunk?

Szokatlan korán és élénk tempóban indult meg a választási küzdelem Udvarhely megyében. A liberális kormánypárt listavezetője dr. Pordca János és Constantinescu Mihály ügyvéd. Nagy propagandamunkát végeznek Goga hívei is: listavezetőjük Tulica Joanid és Banu János liceumi tanár. Kormánykörökben beszélnek a Magyar Párttal kötendő választási paktumról is. A Magyar Kisgazda Párt minden bizonnyal önállóan lép a küzdelembe dr. Réty Imrével az élén. A lupisták a szokott tüzzel agitálnak. Jelölőlistájukat Bologa Aurel vezeti. Nistor Joákhim tanfelügyelő elnöksége alatt az ifjú liberális-párt előreláthatólag nem tesz le jelölőlistát. A volt kormánypárti listavezető dr. Solomon Virgil, manaista képviselő.

Egyszóval, itt már nyakig benne vagyunk a választásban. Majd szétépnek bennünket.

Egyszer adóért, egyszer voksért.

Itt már nem nagyon szavaznak szívesen emberre.

Itt mindenki egyöntetűen adná le szavazatát — az adó ellen.

Egy interjú, mely csak látszatra vidám

Este tizenegy óra, egy vendéglőben ülök egyedül. Abszolút jó, finom, puha csend, olyan, amilyent az orvosok szoktak rendelni. A vendéglős lábujjhegyen jár és visszafojtja köhögését. Halából én sem zavarom rendelkezéssel.

Most megnyílik az utca-ajtó és zümmögéssel telik meg a vendéglő külső, sötét szobája. „Na hálistennek” — mondom magamban és kényelmesen kinyújtózom, mert egy ilyen csendes vendéglőben az ember meg se mer mozdulni, mivel a környezet feltétlen hatással van a mozgás milyenségére. Itt, ahogy ültem, úgy éreztem, hogyha megmozdulok, legalább is a poharamat be kell vágnom a tükörbe. Ezt követeli a helység ritusa. Most, hogy jöttem, megspóroltam egy tükört és egy poharat. A vendéglős azonban nem mozdul. „Vendégek” — mondom, mert szeretek jó hír hírnöke lenni. A vendéglős azonban legyint: „cigányok.” Gondolok egyet és megkérem, hogy küldje ide a primást. Csodálkozva néz rám, aztán kiküldte: „Bolha! Mosolygós fekete arc jelenik meg az ajtóban, hibátlan fogsorral. A vendéglős rám mutat, Bolha megáll mellettem. „Egy interjút szeretnék” — mondom. Bolha néz, felhúzza a szemöldökét, töpreng. Aztán beszólítja a kontrást: „Te Laci, ismersz valami efféle nőt, amit itt az ur mond?” De aztán tisztázódik a helyzet, Bolha leül és én kérdem.

— Körülbelül hányan élnek Udvarhelyen a muzsika után?

Bolha megint a kontrásra néz, aztán elkezdik számolni. Nyolcvanig könnyen eljutnak, de akkor már be kell hívni Pali bácsit, a bögöst. Ő ezt a számot felnövekléscenvenháromra. Most a klánétás sug valamit Pali bácsinak. Pali bácsi visszazól: „Az még csak holnap, ha megszületik.” Végül kiderül, hogy Udvarhelyen egyszáznyolc ember (férfi, asszony és gyermek) él a muzsika után. „De ebbe számolom, nincsenek benne a zongoratanító fehérbérek,” — igazítja ki a kontrást.

— És ma mit kerestek? — érdeklődöm tovább.

— Hallod mán? — szól hátra Bolha, aztán két újat ráteszi a két szemére — így vakuljak meg, kérem, ha egy krajcárt láttunk.

— Hát tegnap? — firtatom tovább. Kiszól, hogy ugyanazt, mint ma.

— Mikor kerestek utoljára? — Megint csak a kontrás felel:

— Ezelőtt három nappal osztottunk tizenkét-tizenkét lejt.

12 és 108, ez megint olyan arány, hogy az embernek végigfut a hideg a hátán. Hiába, elszállt a dal is és csak Udvarhelyen száznyolc reménytelen szempár tekintet után.

— Köszönöm — mondom Bolhának.

Bolha finoman meghajlik:

— Kérem szépen. — Aztán elmennek, nemsokára én is. Én lábujjhegyen, hogy fel ne ébresszem a szundikáló vendégeket.

KIS RIPORT

A HELYI „KORMÁNYVÁLSÁG”

NOVEMBER 10, PÉNTEK

Arról suttognak, hogy dr. Bärbat prefektus lakást keres, pedig természetbeni lakása van a megyeháza második emeletén, öt szoba, konyha, mellékhelyiségek, autó és városi hajdu-használattal. Optimista nemzeti párti körökben úgy vélik, hogy mindez csak azért van, mert a prefektus nem bírja a lépcsőn való járást.

NOVEMBER 11, SZOMBAT

Dél előtt három liberális ur sört ivott és tepertős-pogácsát evett; délből Réti képviselő és polgármester sietve Bukarestbe utazott, szemtanuk szerint a vonat ablakából elmerengve nézte a várost; délután egy nemzeti párti vezető politikus mélyet köszönt Andreas György ügyvédnek, volt liberális prefektusnak. Andreas a köszönést fogadta.

NOVEMBER 12, VASÁRNAP

Dr. Bärbat prefektus megelőlegezett két szoba-konyhát, ami, tekintet, hogy ez a lakás is emeleten van, nemzeti párti körökben általános konsternációt keltett, ami valóságos pánikká fajult, hogy este

egy nemzeti párti vezető politikus mélyet köszönt Andreas György ügyvédnek és Andreas a köszönést nem vette észre.

NOVEMBER 13, HÉTFŐ

Andreas ügyvéd Bukarestbe utazott, a megyeháza előtt társzekerek állanak. „De miért nem csináltatnak liftet?” — mondta egy naív ur kétségbeesetten.

NOVEMBER 14, KEDD

Andreas ügyvéd táviratilag felmondta a lakását.

NOVEMBER 15, SZERDA

Dél előtt dr. Bärbat megnyitotta ügyvédi irodáját, este a megye autója lement Segesvárra, a bukaresti expresszhez, Andreas György prefektus után.

NOVEMBER 16, CSÜTÖRTÖK

Ma egy megyei nyugdíjas felment Andreas György liberális prefektushoz, a nyugdíja kifizetése ügyében. Andreas prefektus sajnálattal jelentette ki, hogy egyelőre e célra pénz nem áll a rendelkezésre.

NOVEMBER 17, PÉNTEK

Mintha mi sem történt volna.

Székelyudvarhelyi ablak

Asszonyom, én nem láttam kegyedet a múlt hétig. A múlt héten mutatták meg az utcán, azzal, hogy nézze, ott meg y egy hölgy, aki munkaalkalmat teremtetett. Aztán bővebben informáltak. Hogy kegyed, Asszonyom, kézimunkákat szed be, készpénzzel kifizeti (amit ki kell hangsúlyozni) és aztán elszállítja nagyobb városokba. Asszonyom, nekem nagyot dobbant a szívem, úgy néztem kegyedre, mint egy földrezsült angyalra, mint egy jóságos angyalra, aki igaz, hogy elakadt valahol, de hol van az előírva, hogy az angyalok mind szökők és már 16–20 éves korukban a Földre érnek. Fontos az, hogy itt van — mormogtam és csak tartózkodó természetem tartott vissza attól, hogy nem rohantam kegyedhez és nem hebegtem gyönyörű, hálás, elragadtató szavakat. Bár a magam részéről nem foglalkozom kézimunkával. De foglalkozott ahogom, egész addig, míg csak veréssel nem fenyegettem meg, ha még egyszer efféle látok a kezében. Mert az efféle himzésnél, horgolásnál, meg stikkelésnél szemét, ideget, tudót formát, kedélyt jobban rombol valamit nem tudok elképzelni. Persze, akkor alig lehetett egy nap 40–50 lejt megkeresni. De ez azt jelentette, hogy reggel héttől este tízig kellett huzni a tűt. És most megmutatták kegyedet, mint munkaalkalmat. És én e mellett a szent és ritka szó mellett, hogy munkaalkalom, elfeledtem tudót, ideget, napi tizenkét órát és 40–50 lejes keresetet, ez a darabos szó belemuzsikált a lelkembe, én — bocsásson meg, Asszonyom — kegyedről álmodtam és ha hajlamom lenne, verset irtam volna az ön jóságos és bizonyára hófehér kezéről, mellyel készpénzben fizet a kézimunkákért. Aztán ma egy lánytól megkérdeztem, hogy mennyit pengét ön le egy napi munkájáért. Azt mondta: hatot. Hat lejt. Lei 6-ot. Tetszik érteni? Hat. Ugyint: Hullá, Adó, Tőke. Sajnos, odazuhanunk, hogy a keserves munkánk után még szio jóság, emelkedett szellem, kegyesség, emberbaráti érzés s mit tudom én még mi kell, hogy pénzhez jussunk. És én, mikor önnek, Asszonyom, megköszönöm ezt a munkaalkalmat, igazán örülök, hogy egy kicsit székely is vagyok és ezzel csukhatom be ezt a „Székelyudvarhelyi ablakot”: én, Asszonyom, kegyednek nem kívánok se jót, se rosszat, se egészséget, se szerencsét...

Mi lesz a népkonyhával?

Délután két órakor teszem fel a kérdést. Éppen hogy felkeltem az ebédől. Levest ettem, húst, rizst, krumplit, korlátlan kenyérfogyasztással, ehettem volna tésztát, gyümölcsöt és ihattam volna feketét is.

Tele van a gyomrom, diszkrétan hőkedelek és nyilvánosan könnyezem. Ezt üzlestenek, cinikusnak és felelőtlennek érzem. Ebéd előtt határozottan nagyobb hangszullal, meggyőzőbben, sürgetőbben tudtam volna feltenni a kérdést: „Uraim, mi lesz a népkonyhával?”

De eme szituációban csak stilszerű vagyok és alkalmazkodom az általánosan kialakult világ-helyzethez, mert állig felfegyverkezettek követelik a leszerelést, beteg-gyávák ordítanak bátorság után és a tehetségtelenség vette át az uralmat. Ebben a gigászi szélhámosságban igazán csak egy petty vagyok a teli hasammal.

Nem dicsekszem, de tessék elhinni, hogy éheztem is, szóval leves, hús és krumpli után mégis van egy kis jogom a kérdéshez: „Mi lesz a népkonyhával?” Mi lesz azzal a kis illúzióval, ami mégis valami? Száz meg száz szem pislog oda, ahol tavaly füstölgött s ahol az idén még csak tanácsalanságot és reménytelenséget látnak, ami még nem volna baj, ha ezeket a város-kormányzói komplexusokat meg is lehetne enni.

Tanácsos Urak, városunknak, ez az ürességtől émelygő óriási gyomor, ma a legégetőbb problémája, legszentebb kérdése és legemberibb feladata. És ez a gyomor már nem bírja a szavakat, az ígéreket, a dátumokat, terveket, eze-

ket tisztelettel bár, de visszaadja. Hiába, ha nem bírja, ha valami tartalmasabbat vár.

Tanácsos Urak, e kérdés rendezése krisztusi parancs és emberi kötelesség.

E kérdés büze mellett minden hidjavitáson való rácsálás, minden utkaporári csámcsogás, minden építési engedélyen való lovaglás, minden más ügy, minden személyi és faji érdek büi.

E kérdésben össze kell fognia mindenkinek, legyen az Réti, Sebessi, Dobroia, vagy Catavei, egységes frontot kell alkotni a bestia nyomor ellen.

Tessék kormánysegélyt kikövetelni!

Tessék inség-adót kivetni és tüzzel-vasal felhajtani.

Tessék csodát csinálni: öt kenyereket megsziporítani.

De lássunk ezirányban már valamit, mert a népkonyha előtt az önök minden cselekedete neveléses és frivol. Ezt önöknek kell mondjuk, mert önök vannak ott, önök vállaltak.

Tegnap egy családnál jártam a Tábor utcában. Öt gyerek zöldreült az éhségtől és az apjuk elővett egy fejszét:

„Ezzel verem agyon őket, uram!”

Tessék odamenni, megnézni és cselekedni.

Vagy lemondani.

E pillanatban ötszáz éhező udvarhelyi indul a megoldás felé, csajkával kezükben...

Ötszáz „untermensch”, akik még ma hisznek az emberiségben.

KARRIKATURÁK

Suciu közjegyző: Hogy az álla és az orra ne érjen össze, közből van egy regál cigarettá.

Sebessi János: Rózsaszínű telehold, melyről sosem lehet tudni, hogy éppen jön fel, vagy éppen megy le.

Réti Imre polgármester: Az örök „honnan-hova” kérdés, kissé borotválkoztalan, helyi politikai változata, a város robogó kocsiában.

Szabó Mihály egy kis hölgygel: Városunk legnagyobb kisebbsége és a legkisebb „nagysága.”

Papp Dezső: Egy (remélhetőleg) 106 éves pohárköszöntő, mely most éppen a felénél tart.

Gáspár Boldizsár: Fogyókúra-lehetőség: — tessék naponta háromszor körüljárni.

Ifj. Tassaly József: A „rentabilis” autómárka megteremtője.

Khell István: Egy pacni a főgimnázium margóján.

Haáz F. Rudolf: Kétemeletes ideálmus, székely motívumokkal.

Tompa László: A székely fa sorsa.

Dr. Kálmán József: Kicsi ember — nagy praxissal.

Fischer Béla: A legutolsó markáns oru Hungária-drukker.

Dr. Imreh Domokos: Ha nem veszi észre a köszönését, — egészséges vagy, ha mélyet köszön, — haldoklasz.

Göllner Totyó: Egy vörös billiárdgolyó — rekontra falssal.

Pap Ferenc: (Helyszűke miatt a jövő „Lássukban.”)

HA SZABAD...

Ha szabad, volna egy pár szavunk a helyi lapok igen tisztelt szerkesztőihöz. Most, hogy a világban mind kevesebb lesz a fény, városunkban mind több lesz az este, azaz estély, azazaz műsoros estély.

Az ember maholnap nem mehet el valahová, hogy egy elszánt ur, vagy hölgy ki ne álljon a pódiumra és a gyanutlanoknak ne interpretáljon, dalolásson, előadjon, bemutasson, eljárjon, ellejtsen, elkonferáljon, elstutogjon valamit. Aztán az egyik után jön a másik, jön a harmadik, jön a negyedik, jön az ötödik — aztán a hallgató következik, de ő nem jön, ő — megy.

És tudunk mindent.

Tudjuk, hogy e sorok íróját megverték kicsi korában, ha délután nem szavalt neki legalább egy Duse és este nem hegedült legalább egy Hubay.

Tudjuk azt, hogy „tudjátok-e, mi az szereplőnek lenni?”

Tudjuk, hogy a helyi lapok szerkesztői nincsenek kritikai érzék és kritikai készség híján. Sőt. Legalább is részben — sőt.

Tudjuk azt, hogy egy ilyen kisvárosban egy őszintébb hangra a kiterjedt rokonság lemondja a lapot.

Oh, körülbelül mindent tudunk.

De ha minden szereplés egy „kifogástalan műelvezet” és minden szereplő legkevesebb egy „elragadó tehetség”, akkor tessék meghallgatni az alábbi esetet, úgy, ahogy történt:

Egyik ur: Jössz erre és erre az estélyre?

Másik ur: Kik szerepelnek?

Egyik ur: Ez meg ez.

Másik ur: Hja, akkor nem megyek. Erről meg erről az egyik lap, legutóbbi szereplésével kapcsolatban „csak” azt írta, hogy „remekül” ad elő; hát én, fiam, ilyen pocskódot nem hallgatom meg.

Mert mindnyájan értjük már a kritikanak ezt a szükségszerűen kialakult tolvaj-nyelvét, de istenem, miért nem lehet valakiről egyszerű szavakkal megmondani, hogy egy boldog, tehetségtelen ember.

De, úgy látszik, az a baj, hogy mindnyájan zseni vagyunk.

Csak ezt akartuk.

Ha szabad...

Előfizetőink figyelmébe!

Mindazon előfizetőinknek, akik nem helyi pénzbeszedő útján szoktak fizetni és előfizetésük máj 15-én lejárt, a mai napon postautalvány. Kérjük ki. Nagyon kérjük az illető előfizetőinket, szíveskedjenek ezen postautalvány felhasználásával az előfizetés megújítására szolgáló összeget mielőbb átutalni, nehogy — ennek hiányában, lapunk folytatásának küldésében megszakítás álljon elő.

AMIG EGY GYERMEK ELJUT ODAIG...

Irid: MIKES IMRE

Budapest, november 21.

Olyan családokban, amelyekben apa és anya különülnek, gyakoriak a gyermektragédiák. A nevelőszülő végtelen derűjére, jóindulatára, önfeláldozására, egyszerűségére, kulturáltságára van szükség ahhoz, hogy a másik szülő iránt táplált inzulátait, szenvedélyeit ne oltsa be a gyermekbe, hanem tisztán és rombotlanul őrizze meg az ifjú idegrendszerét.

Ilyesmiben azonban eléggé ritkán fordul elő. Nagy általánosságban még fejletlen és ismeretlen a nevelés tudománya ahhoz, hogy így történhessenek a dolgok.

Ezért inkább a tragédiák a gyakoriak. Hirtelen, váratlan katasztrófák, amelyek egyszerre explodálnak, vagy lassú, alattomos mérgezések, amelyek évtizedeken át ölnek azt a testet, amelybe még a boldog gyermekkorban vették be magukat.

Magam is tanúja voltam, röviddel ezelőtt, egy ilyen gyermeki szörnyűségnek:

Az apa, aki nyolc esztendővel ezelőtt hagyta el asszonyát és három gyermekét, ágyának dőlt és haldoklani kezdett. A csontos nagyúrral való vívódása kerek három hónapig tartott. Amikor bizonyos volt már az, hogy nem uszhatja meg a dolgot s amikor az orvosok a család közelebbi és távolabbi tagjainak nyilatkoztatották már, hogy legelőbb az égi akarat segíthet, a betegség mellett hirtelen megjelent a haldokló leánya.

Ezt a leányt az apa nem látta teljes nyolc esztendőn keresztül.

Eppen ezért a beteget könnyek öntötték el, amikor az ifjú hölgy, akit kislány korában látott utoljára, feltűnt az ajtajában. A naggyaszerült gyermek lehajolt, átkarolta és megcsókolt a homlokát.

Három hónapon át nem mozdult el az apja betegágya mellől.

Nem volt se éjele, se nappala. Nem ismert fáradságot. Nem vetkőzött le. Ha elnyomta a fáradság, az ágy mellé állított karosszékben huzódott össze, idegesen, éberkedve, félálomban szunyadt valamennyit s azután folytatta önfeláldozó, végtelenül ápolását.

Lefonnyadt, megöregedett, ráncos lett, éveket dobott oda az életéből.

Az apa most tavasszal halt meg. Hajnavást. A szobájában nem volt senki, csak a leánya.

Mikor a többi rokonok és gyermekek jöttek, ott találták az ágy mellett, amint nézte az apját, aki megkékülve és elszárgulva, lehunyt szemekkel pihent a párnák között.

Mindenki zokogott, a leányt sajnálták, aki kopott szoborként, könnyre képtelenül, megmerevedve síbakolt a ravatal mellett.

Egy óra múlva, amikor megjelentek a gyászhuszárok, a halottat koporsóba tették és elindultak vele a gyászház felé s amikor a lakást férfi és nő kórogások töltötték be, öszszekavarodtak és visszahangoztak, a leány odahajolt az egyik testvére füléhez és belesugta:

— Erre vártam... ezért nem feküdtem le... ezért bírtam ki három hónapig... mert gyűlöltem... én akartam lefogni a szemét!

A gyermeki lélek efféle tragédiája Zemplén Dénes gyilkossága is. Szerdán felült a Pest felé induló vonatra. Este érkezett meg, elment moziba. Éjszaka került haza, suttymóban, idegesen, mint szokott diák, aki bejelentés és engedély nélkül távozott a vidéki internátusból. Csütörtökön reggel nekiugrott az anyjának, megfojtotta, majd fejszét ragadott és szétverte a koponyáját.

Nem is szétverte, hanem izinkekre törtte. A mikor a hatóságok benyomultak a magányosan álló budai villa hálósobájába, abból, ami néhány órával ezelőtt dr. Zemplén Gézáé volt, már nem találtak semmit. Porrázúzott fej, a miből, hivatalos megállapítás szerint, két centiméternyi csontdarabocska sem maradt épen.

HA BUTORAIT TÖLÜNK VÁSÁROLJA. 3 ELŐNYE VAN:

1. Minőségben elsőrendűt kap!

2. Otthona izlerez lesz!

3. Kezpenként nagyon olcsón és hi elben is nagyon kedvező feltételek mellett vásárolhat!

SZÉKELY & RÉTI BUTORGYÁR R.T., TC.-MUREŞ

FIKOK BUCUREŞTI-BRAŞOV

Két cica mászkált, nyivákoló a maradványokon, véres volt a kedves polájuk.

A pesti sajtó azzal az egyöntetű állásfoglalással, amely a sajtót nagy bűnügyekben mindig is jellemzi, a meggyilkolt anyára hárít minden felelősséget.

Bizonyos, hogy Zemplénné furcsa hölgy volt. Esküvéje után néhány esztendővel már nyilvántartotta a rendőrség, mint kleptomániakust. Azaz, mint passzionátus tolvajt. A most nyilvánosságra került adatok szerint bőven és győztesen lopott, persze anélkül, hogy bármiféle szüksége lett volna rá. A férjnek fölöttébb kellemetlen volt a dolog. Elvégre az ország egyik legelőkelőbb családjának a tagja s emellett ismert tudós. Huszonháromeves korában már egyetemi professzor. Kinlódott az asszonya betegsége miatt.

Bizonyos ideig tűrte a dolgot. Azután külön költözött és elvált.

Ezen a gesztuson lehet vitatkozni. Illetőleg nem lehet. Ki szólhat bele egy merőben idegen házasság ügyébe? Ki tudhatná, hogy a professzornak hány száz oka volt a válásra? Ki láthatná azt, mi játszódik el egy férfi és egy asszony együttélésének mélyén?

Senki. Ez az 6 kettejük ügye.

De ha már mindenki és nyilvánosan vitatja a kérdést, ha már a lapok kolumnákat szentelnek a dolognak, olyképpen, hogy egyetemlegesen a legyilkolt anyát vádolják és festik be éjféketére s ha ez ellen Zemplén professzor ur nem tiltakozik, azaz hallgatolagos beleegyezését adja ahhoz, hogy első feleségével való ügyeshajos kapcsolatát palam et publice tárgyalják, akkor nekünk is jogunk lehet hozzászólni a dologhoz. Mégpedig akkor is, ha a tanár urnak — egyébként szintén drámai — szerepét nézzük kétkedő szemmel.

Szóval, a válás gesztusán lehet vitatkozni.

Kissé bántó mozzanat ugyanis, hogy a professzor azért hagyta ott az asszonyt, mert kleptomániakus.

Elvégre ez csak egy betegség. Az idegek félrebillent állapota. Gyógyítható. Esetben is az volt.

Mindennapos, hogy egyik, vagy másik házastól különvonnul, mert társa beteg. A professzor ur sem tett egyebet.

De az effajta válásoknak mindig van valami kinos mellékzúzó.

Nem mondom, az egészségeset, adott esetben, tessék levelezni. Van kapcsolat, ami hadd muljék csak el, mint a keserű pohár.

De a beteget?

Nem, nem egészen megnyugtató gesztus, amikor otthagynak egy háromgyermekes anyát, akinek idegvilága összekuszalódott és megrokkadt!

Az asszony szerette a férjét. Egy ideig küzdött érte. Erőtlenül, eléggé diszkrelen, a maga módján. Azután ezzel is felhagyott, mert látta, hogy a dolog reménytelen, a professzor másodszor is megönsült. Szerelem, ami hétköznapi jelenség, gyűlöletbe csapott át. Férfiakat engedett közel magához. Demoralizálódott. Végtelenen elvesztette az egyensúlyát. Lezuclott.

A lelki elszennyesedés párhuzamos jelenségekként testileg is leromlott. Piszkosná vált. Utóbb már alig mosakodott.

Mi több, egyéb defektusok is mutatkoztak nála. Például látta, aki most legyilkolta, fogytékosan táplálta. Ámbár erre nem a sors kényszerítette, mert férjétől mintegy 300 pengő kapott havonta. Tehát, ha tekintetbe vesszük, hogy háza is volt, „uriasan” élhetett volna ő maga is, meg a gyermek is. A neurózis azonban arra bírta, hogy a népkonyharól hozasson ebédet, heti egy pengő hatvan fillérért.

A fiu tehát, valamennyire koplalt.

Vágyott a tisztaság után, de alig mosakodhatott és rongyoskodott.

Az anya, férőhely és illemérzet hiányában, sokszor előtte bonyolította le szerelmi ügyleteit. A gyermeknek undorérzetei támadtak. Lelke alatt egy nagy mocsár: a fürtelem — ahogy Aty mondotta volt.

Gyűlölni kezdte az anyját. Atvette a neurozist. Nekirohant az asszonynak. Utította. Rugta. Edényeket vágott a fejéhez. Az asszony vissza neki. Anya és gyermeke elkeseredett csatákat vívtak egymással.

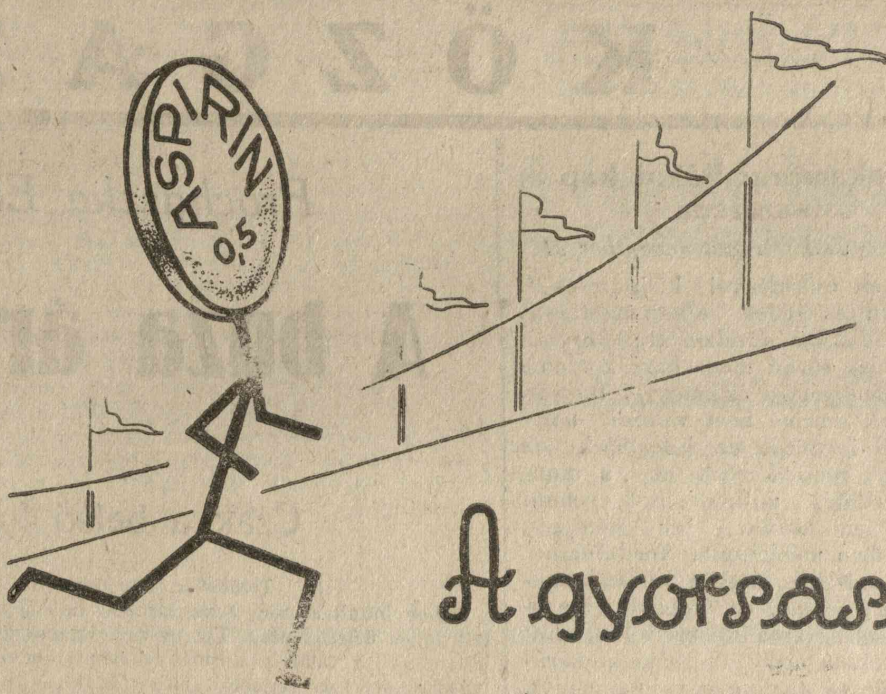
A gyilkosság lehetősége ott párázott a budai villában.

Persze, az asszony felelőssége vitathatatlan. De számba kell venni azt is, hogy a professzor teljes 14 évig nem látta a gyermekét.

Dénes ugyanis a válás után születt. A tanár ur meg sem látogatta az újszülöttet. Évek teltek és következtek egymásra. Mindössze egy átszállójege választotta el őket egymástól. Huszonnégy fillérért apa és fiu összelelkezhetek volna.

De a találka elmaradt.

Elmaradt, noha az apja morális indítékokból hagyta el az anyát. S ámbár tudta, hogy az anya patológus, nevelésre képtelen.

A gyorsaság

amellyel a valódi ASPIRIN-tabletta hat utólérhetetlen és amellet még ártalmatlan a sziv és gyomornak. Azonban csakis a valódi tabletta a „BAYER” kereszttel garantálja a biztos hatást.

Miképpen lehetséges tehát a lekaszabolt anya egyedülvaló felelősségéről beszélni?

Apá és fiu először ez év márciusában akadtak össze. A második asszony temetésén. A fiu panaszkodott az anyjára. Erre az apa magához vette. De mivel második házasságát, mely az asszony halálával fejeződött be, harmadik követte és a gyermek alkalmatlannak találódott az új esküvő szerelmes házában, Dénes háromheti nevelés után elküldötte Mezöturra, egy internátusba. Itt meghagyta, hogy anyjával, vagyis az első asszonnyal ne engedjék a gyermeket négy szemközt beszélni.

Ebben a tilalomban éppen egy kifejeződik a gondoskodás, mint a gyűlölet.

Mert az anya, noha nem volt jó, nem volt tisztá, nem volt bőkezű, eszelősen ragaszkodott a fiához s miután elvették tőle, kétségbeesetten igyekezett a gyermeket visszaszerelni.

Szerdán az asszony egyik levele elérte a fiut.

Nem lehet tudni, mi volt a levélben. Csak annyi bizonyos, hogy Zemplén Dénes 15 esztendő, V. gimn. oszt. tan. rögtön megszökött az internátusból s azon a 20 pengőn, amelyet Első Zemplénné mellékel soraihoz, felutazott Pestre.

Ahol fejszét ragadott és szétrombolta az anyja koponyáját.

Ime, Johanna 14 évi nevelésének eredménye! — mondotta a professzor, aki 14 évig nem volt kíváncsi a fiára.

Vajjon mi történt?

Két éven belül megindul a rendszeres repülőjárat Amerika és Európa között

Lindbergh az Azori-szigetekre repül

Lisszabon, november 21.

Az Egyesült Államok lisszaboni követe engedélyt kért a portugál kormánytól, hogy Lindbergh ezredes repülőgéppel Madeirában és az Azori szigetekre leszállhasson. A portugál kormány nemcsak az engedélyt adta meg, hanem utasított egy portugál ágyunaszádót, hogy szükség esetén álljon az ezredes rendelkezésére. Még nem tudják, hogy Lindbergh, aki feleségével érkezik az Azori szigetekre, onnan Amerikába repül-e, vagy pedig visszatér Portugáliába. Ezzel egyidejűleg érkezett Newyorkból az a jelentés, hogy számos európai és amerikai légiforgalmi társaság megbízottja Newyorkban értekezletre ült össze, hogy megvitassák az Amerika és Európa közötti rendszeres légiforgalom lehetőségét. Az a vélemény alakult ki, hogy két éven belül lehetővé válik Európa és Amerika

Miért verte agyon?

Itéletet hozott?

Elmezavar?

Összerombolt lélek?

Bosszu? Pszichopátia?

Ki fejthetné meg?

A szenzáció, ahogyan a lapokból érzékelhető, nagyobb Budapestben, mint Leirer Amália halálakor, vagy mint amikor Erdélyi Béla szakadékba taszította Forgách Annát, vagy mint amikor Schreiber Tamás belegyömöszölte a holttestet a bóröndbe.

Megszámolhatatlan kolumnák jelennek meg a tragédiáról. A szereplők ugyanis ultraelőkölők. A legsúlyosabb osztály tagjai.

Sajnos, a figyelem ennek az előkelőségnek és nem a szociális jelenségnek szól.

Pedig ebből a szempontból kellene figyelni. Hiszen hasonló tragédia, ilyen, vagy olyan változatban, száz is lejátszódik. Ha azt a végtelen energiát, amivel a közvélemény az anyagiulosság pikantérius vonatkozásait kutatja, ha azt a sok leleményt, amivel az anyára hárítanak minden felelősséget és becselenséget (lévén az apa erős, élő és tekintélyes), ha mindazt a végtelen fáradozást, ügyességet, veritéket, amivel a katasztrófa magánvonatkozásait kitalálják, a kérdés társadalmi síkján érvényesítenék, vagyis a nevelés, család, szülő és gyermek viszonyának óriási terepén kutatnának és fedeznének fel, akkor a fejlődésnek egészen új utjai nyílnának meg.

Feltéve persze, hogy a társadalmi irányzat nem tartaná helyesnek ez utakat sorompóval lezárni...

között a menetrendszerű légijárat. Az ut körülbelül 20 óráig fog tartani és az utiköltség 350 dollár lesz. A légivonal áruforgalmat is lebonyolít, sőt például versenylovakat is szállít. Az utvonal irányra nem vezet sem az Atlanti-óceán északi része, sem pedig az Azori-szigetek fölött, hanem Angliában lesz a végállomás. Elhatározta az értekezlet, hogy az óceánon uszószigeteket fognak létesíteni.

Követeljen kimondottan eredeti OLLA-t, mely évtizedek óta elismert és vezetők minőségi

OLLA GUM

OLLA GUM

OLLA GUM

OLLA GUM

OLLA GUM

OLLA GUM

OLLA GUM

OLLA GUM

OLLA GUM

OLLA GUM

OLLA GUM

OLLA GUM

OLLA GUM

OLLA GUM

OLLA GUM

OLLA GUM

OLLA GUM

K Ö Z G A Z D A S Á G

Munkakamarai fiókot kap Csikszereda

Csikszereda, november 21

Az érdekelt csikmegyei kisiparosokat, kereskedelmi és ipari alkalmazottakat november 26-ikára értekezletre hívnak össze, melynek során meg akarják alakítani a munkakamara csikmegyei fiókját. Értesüléseink szerint nem valami nagy lelkesedéssel fogadták az érdekeltek az idevonatkozó rendelkezést, mert a munkakamara eddigi működéséből semmi eredményt nem láttak. Igen kétséges, hogy a jövőben másképpen fordulnának a dolgok. Valószínű, hogy a munkakamarával éppúgy járnak az érdekelt iparosok, munkások és magántisztviselők, mint a csiki gazdák a mezőgazdasági kamarával: fenn fognak tartani egy intézményt, amelynek semmi hasznát nem látják, terheit azonban törvényszabta kötelességük következtében viselik.

Rövidesen megalakul a háromszékmegyei kisállattenyésztők egyesülete

Sepsiszentgyörgy, november 21

A háromszékmegyei kisállattenyésztő egyesület előkészítő bizottsága vasárnap délelőtti értekezletet tartott a szentgyörgyi kisállattenyésztők meghívásával.

Az értekezleten az összes helyi tenyésztők megjelentek és igen nagy érdeklődést mutattak az egyesület megalakítása iránt. Elhatározták, hogy összeköttetésbe lépnek a vármegye összes tenyésztőivel, amely célból már a meghívókat ki is bocsátották.

Az értekezlet különben megbízást adott Kiss Dezső kereskedőnek, hogy az alapszabályokat dolgozza ki és a december 26-ára kiüszött alakuló közgyűlést készítse elő.

Az egyesület megalakulása iránt oly nagy érdeklődés nyilvánult meg már eddig, hogy remélik, hogy már a jövő évben egy kiállítás is tudnak rendezni.

Itt említjük meg, hogy a Temesváron f. hó 26-án rendezendő kiállításra már is meghívót kaptak, azonban sajnos, a meghívásnak még nem tudnak eleget tenni.

Vetésjelentés a világ minden tájáról

London, november 21.

Az Egyesült Államokban a délnyugati részekben legutóbb előfordult esők igen jó hatással voltak az őszi buza aszírására, bár a csapadék nem volt teljesen elégséges. Nagyobb nedvességre van szükség, hogy a zsenge vetések megfelelő kondícióban lépjenek a télbe. Az alacsony hőmérséklet miatt a növekedés lassú.

Indiában Pundzsabban és az egyesült tartományokban serényen folyik az őszi buza vetése. A legújabb hivatalos adatok szerint kukoricaárral 83 ezer há, szézámmal 204 ezer há, földi mogyoróval pedig 1.145 ezer há területet vetettek le. Kukoricaárral a csökkenés 1,5 százalékos, szézámmal 58,8 százalékos a legutóbbi tíz év átlagához viszonyítva. Földi mogyorónál az utóbbi tíz év átlagához képest az emelkedés 84,1 százalékos tesz ki.

Angliában és Írországon a multheti igen kedvező időjárás nagyon megkönnyítette az őszi munkákat, amelyek igen szépen haladnak. A megfelelő mennyiségű csapadék és a meleg idő következtében az őszi vetések szépen bujnak és erőteljesek.

Argentínában a múlt hét végén néhány helyen kiadós záporok voltak, az időjárás azonban nagyon kedvező. A hőmérséklet is emelkedett. A legutolsó jelentések szerint a buza aratása jó kilátásokkal bízik és azt hiszik, hogy a legutóbbi hidegek nem okoztak károkat a kalászosokban.

Ausztráliában a legutolsó kábeljelentések szerint nagyon hiányzik az eső Viktoriában és Újdelwales legutóbbi vidékén. Északi Újdelwalesben a múlt héten elég kiadós esők voltak, ahol az aratás is megkezdődött már: A kilátások nem túl ógosan kedvezők és kisebb termésre számítanak a múltévénél. A termést 145 millió bushelre becsülik.

Prochaszka Ede nyilatkozata az ideai buza karrierjéről

A buza árának óriási emelkedése várható

Csak a belső fogyasztás szűkös ellátására elég az ideai termés

Temesvár, november 21.

800-on indult az ideai buza, ma 380, de amellett teljes üzletelenség. Ezt az üzletelenséget pillanatnyilag talán a kormányválság is befolyásolja, mert a termelők megszokták az új kormányok ellentétes intézkedéseit az eddigi fennálló rendszerrel szemben s ezért várakozó álláspontra helyezkednek. De túl ezen a pillanatnyi helyzeten, ma még nem alakult ki az ideai buza karrierje s erre a várható eshetőségre vonatkozóan kérdést intéztünk Prochaszka Edéhez, a temesvári Műmalom vezérigazgatójához, aki a következőkben vázolta Románia buzaellátásának jelenlegi és várható jövőbeni helyzetét.

Sajnos, egészen pontos statisztikákkal nem rendelkezünk, mert statisztikai hivatalaink rendszerint csak 2 évvel utána adnak ki érdemleges jelentést, de a beérkezett termés-

jelentésekből és a helyzetismeret alapján a következő számok alapján ítéltük meg a helyzetet:

Románia 18 millió lakosságából 4 millió városi fogyasztót vehetünk számításba, mert 2 millió lakos olyan szegénységben él, hogy mint fogyasztó egyáltalán nem jöhet számításba. Marad 12 millió agrár, akiket családunként 6 személyre véve, marad számítási alapul 2 millió ház, illetve gazdaság. Az eddigi tapasztalatokat alapul véve, a 2 millió gazda átlag 5-5 métermázsza búzát raktároz el, amelyet június előtt nem hajlandó piacra dobni.

Ezzel szemben Románia ezévi termése mindössze 25 millió métermázsza, amelyből 4 millió métermázsza vetőmag, 1 millió métermázsza búkköny és konkoly, marad tehát 20 millió métermázsza. A fentiekben megállapítottuk, hogy ebből 10 millió métermázsát a gazda

„teaurál” s így mindössze 10 millió métermázsza kerül piacra.

Ha figyelembe vesszük az általános elszegényedést és a régi 150 kg-os fejadag helyett csak 120 kg-os fejadagot veszünk Románia 18 millió lakosára, akkor is 21 millió métermázsza buza kell a belső fogyasztás ellátására. Ebből, a kimutatott számítás alapján, mindössze 10 millió métermázsza van piacon, tehát csak a félszükséglet.

Az előrejtett 10 millió métermázsát semmi körülmények között sem lehet 380-as áron előcsalni, s így a buza óriási áremelkedésére van kilátás. Es ozzel az áremelkedéssel tudjuk csak szűkösön biztosítani a belső fogyasztás zavartalan ellátását. Ezt a számítást igazolja a buza tavalyi árhullámmása is. 220 lejese áron indultunk és ez az ár elérte a 800-900 lejese magasságot is.

Egységesítik az iparpártolási kedvezményeket

A külföldi nyersanyaggal dolgozó iparágak is még 8 évig élvezik a szállítási és vámelőnyöket

Bukarest, november 21.

Az 1912-ből származó iparpártolási törvény tudvalevőleg jelentős kedvezményeket biztosít az országbeli iparnak. A törvény értelmében az iparvállalatok teljesen vámentesen hozhatnak be gépeket s ezenkívül számottevő mértékben csökkentett szállítási díjszabást élveznek a vasuton. Ezeket az előnyöket a törvény különböző határidőkre biztosította az iparvállalatok két csoportjának: azokra az iparágakra nézve, amelyek külföldről szerzik be nyersanyagukat, 21 évre, azokra az iparágakra vonatkozólag pedig, amelyek belföldi nyersanyagot használnak, illetve dolgoznak fel, 30 évre.

A külföldi nyersanyaggal dolgozó iparágakra vonatkozó határidő ez év április elsején lejárt, Lugosanu akkori ipar- és kereskedelemügyi miniszter azonban egy évvel meghosszabbította, hogy ezáltal a minisztérium időt nyerjen a kérdésnek a

jövőre való rendezésére. Közben kikérték az UGIR elnökségének a véleményét, amely abban állott, hogy ha már új törvényt szándékoznak készíteni, úgy azt ne siessék el. Addig is, amíg az iparpártolás problémáját az új viszonyok szempontjából tüzetesen át nem tanulmányozzák, ez pedig éveket is igénybe vehet, egységesítsék az iparpártolási kedvezményeket az iparágak mindkét kategóriájára nézve. Ezt az álláspontot a minisztérium is magáévá tette s így egyelőre csak arról van szó, hogy a vámentességi és szállítási előnyök érvényének határidejét egységesen 1942 április 1-én állapítják meg, azaz a kedvezményeket a külföldi nyersanyaggal dolgozó vállalatok is addig fogják élvezni, mint a többiek.

A megfelelő törvénymódosítás a tavasz folyamán a parlament elé kerül s így az iparpártolás ügye még nyolc évre rendezve lesz.

azért választottak egy közseget és nem a megye székhelyét, Tordát, mert Mészkö a megye legközpontiasabb fekvésű községe és mert kifejezésre akarták hozni azt, hogy egy, a falusi nép érdekeit szolgáló, nem pedig egy városi emberek által létrehozott, városi érdekek szolgálatában álló szövetkezetről van szó.

A szövetkezet foglalkozni fog a szövetkezethez tartozó gazdaemberek terményeinek értékesítésével, közszükségleti cikkek együttes beszerzésével, ismeretterjesztő előadások, tanfolyamok, kiállítások stb. rendezésével. Tervbe van véve továbbá üzemek (fonó, szövő stb.) felállítása, kulturális intézmények létesítése.

A szövetkezet élén Balázs Ferenc mészköi unit. lelkész, dr. Páll Gábor tordai ügyvéd, Pálffy Miklós szentmihályi kisgazda és mások állanak. Az új szövetkezet december 1-én Tordán ülést nyit, a hol a fennálló és még ezután létesítendő tejszövetkezetek termékeit fogják árusítani.

Románia standardizálja a tojáskivitel

Bukarest, november 21

A királyi rendelet a kivitelre szánt tojásra vonatkozóan a következő új rendelkezéseket állapítja meg: A standardizált tyuktojásokat az alábbi osztályokba sorolják:

a) friss tojás, vagyis amelyet semmiféle konzerválási eljárásnak nem vetnek alá;

c) a román hűtőházakban konzervált tojás;

d) más eljárással konzervált tojás.

A standardizált tojásra vonatkozó intézkedések a következők: A tojás nem lehet szennyes, törött, sem pedig megtisztogatott, vagy mosott. Lámpázásnál a légternek szilárdnak kell lennie és a 7 millimétert meg nem haladhatja. Azoknak a tojásoknak légtérre, amelyet különlegesen elsőrangúnak, — „teljesen friss”-nek — minősítenek, nem lehet több 5 milliméternél. A fehérjének tisztának, folyékonynak, foltok és zavarodás nélkülinek kell lennie. Az ép és szilárd sárgája nem tapadhat a tojáshejhez és a csirzsinór nem lehet megszakadt.

Súly szerint a tojást a következőképpen osztályozzák: 46-48 gr., 48 gramon felül 50 gramig, 50 gramon felül 52 gramig, 52 gramon felül 53 gramig, 53 gramon felül 54 gramig, 54 gramon felül 55 gramig, 55 gramon felül 56 gramig, 56 gramon felül 60 gramig, 60 gramnál súlyosabb. A 46 gramon aluli tojást nem tekintik standard tojásnak.

Kacsatojást csak külön ládákban „kacsa” felirással lehet kivinni.

Románia külkereskedelmi mérlege aktív

A külkereskedelmi forgalom néhány érdekes adata

(Bukarest) Románia szeptember hónapban 32,7 millió tonna árut importált 736 millió lej értékben, míg a kivitel ugyanekkor 836,1 millió tonnát tett ki 1.339,8 millió lej értékben. A mérleg ilyenformán 603,2 millió lejjel aktív volt.

A január-szeptemberi időszak mérlege 1,5 milliárd lejes aktívummal zárult, ami a múlt év hasonló időszakának közel 3 milliárdos aktívumával szemben igen nagymértékű visszaesést jelent. A visszaesés kerekén 58 százalékos, ami a gazdasági életben igen erősen érezteti a hatását. A nagy visszaesés okát a gazdasági körök a bevétel korlátozásával magyarázzák.

Ennek a korlátozásnak következménye elsősorban a Csehszlovákiával való külforgalomban nyilvánult meg, ahonnan a bevétel ez év márciusa óta hónapról hónapra csökkent és augusztusban már pontosan csak a fele árumennyiségét hozták be, mint a múlt év hasonló hónapjában.

Igaz, hogy ezzel elérte Románia azt, hogy mérlege, mely a múlt év augusztusában még passzív volt Csehszlovákiával szemben, ez év augusztusában már némi aktí-

vummal zárult.

A németországi behozatal ez év augusztusára a múlt évének 40 százaléka alá esett, az olaszországi behozatal pedig 20 százalékkal csökkent.

A bevételi korlátozásokkal Románia megjavította mérlegét, sajnos, az ellenintézkedések következtében a kivitel is esett.

A tordamegyei magyarság gazdasági szervezkedése

(Torda) Tordán rövid idővel ezelőtt megalakult a „Videkfejlesztő Szövetkezet”, amelynek messzemenő gazdasági és kulturális célkitűzései vannak. A szövetkezet alapja ezidőszereint két tejszövetkezet, amely a vármegye két községében: Bágyonban és Kövenden áll fenn, de ez a keret rövid időn belül tetemesen ki fog bővülni, amennyiben a szövetkezet mindenféle gazdasági, ipari, kereskedelmi, kulturális és egészségügyi kérdésekkel fog foglalkozni, amelyeknek megfelelően különféle osztályokat létesítenek. A szövetkezet központja: Mészkö. Központul

Brassó sportja

A CFR ragyogó játékkal, túllucal góllal
legyőzte az Olympiát

CFR—Olympia 6:0 (4:0). I. oszt. bajnoki. Bíró: Ruzicska.

Vasárnap játszották le a CFR—Olympia derbit, amelyen, mint előrelátható volt, a vasutas csapat győzött, de meglepően nagy gólaránnyal. A játék szép és örvendetesen fair volt. A CFR gyönyörű játékokat produkált.

A vasutas csapat fölénye már a játék elején kidomborodik. Schromm kapus azonban szépen véd. Egy másuttan két sarokrugás az Olympia ellen de eredménytelenül. A gól a levegőben lóg s végre a 24-ik percben a kitűnő Csomag közlő befújja a bőrt. Tovább is CFR támadások s a 28-ik percben Vajda szép helyezett gólt lő. A Vajda—Rusu jobb szárny általában igen veszélyesen támad. A 35-ik percben újabb Csomag-lefutás, szép beadás és Vajda közlőből találja a kaput. A 40-ik percben Ströck III. szépen kiugrik és lapos gólt lő az ellenkező sarokba.

A második félidőben továbbra is a vasutas csapat támad, bár, miután 4 góllal bebiztosították magukat, már nem olyan elsöprő lendülettel, mint az első félidőben. Így is két gólt lőnek, az első Csomag, aki balszélről süvítő lövéssel küldi pontosan kapuléc alá a labdát. A mérkőzés legszebb gólja. A kapus nem védhet. A 19-ik percben alkalma nyílik az Olympiának szépíteni az eredményen. A bíró 11-est ítélt a vasutasok ellen. Rehner áll a labdához, pontosan a bal kapufa mellett akarja belőni, de a labda pár centiméterrel megy el a kapufán kívül. Ezután a vasutas csapat ismét támadásokat vezet. Schromm kapusnak többször van alkalma bebizonyítani képességeit. A 25-ik percben Székely kiugrik, pár lépést viszi a labdát, majd lapos lövéssel, védhetetlenül a tulsó sarokba nyomja s ezzel beállítja a végeredményt.

A vasutas csapat nemcsak a győzelmet, hanem a nagy gólarányt is megérdemelte. Nem csak szép technikával játszott, hanem az első perctől az utolsóig lelkesen, fáradhatatlanul és gólrátörően küzdött. A csapat minden része hivatása magaslátán állott. Ströck kevés dolgát jól végezte. A hátvédek közül Mártona emelkedett ki, a fedeztető is jól dolgozott, de a legjobban Geese. A csatársor minden embere kitűnőt nyújtott, de közülük is, valamint az egész mezőnyből kiemelkedett Csomag, aki villámgyors lefutásaival, bombalövéseivel és szép beadásaival állandóan veszélyeztette az ellenfél kapuját.

Míg azonban az erősebb CFR nem ment le a pályára és teljes erejéből belefúj a játékba, nem lehet ugyanezt mondani az Olympiáról. A nagy gólarányu vereség éppen arra vezethető vissza, hogy a klubban jóképességű csapat hamar beébredt a versenybe és nem játszotta ki szokott formáját. Igaz, hogy a vasutas csapat ellen tegnap nehéz volt játszani. Schromm kapus, noha 6 gólt szenvedett be, a legjobb embere volt a csapatnak. A gólokat nem védhette és így is számos erős és veszélyes labdát fogott. A csapatból különben egyik sem mutatott valami kimagasló formát, a csatársorban még Honigberger balszélső próbálkozott a legjobbat, de ő is gyengébben játszott, mint rendesen.

Jó bíró volt Ruzicska. Az Olympia-pálya többi mérkőzése: BMTÉ ifj.—Olympia ifj. 1:0 (0:0). CFR komb.—Olympia komb. 4:2 (1:1). A vasutas kombinált jobb volt. Berta középcsatár szépen játszott. Bíró: Zaharia.

A repülőgyári pályán: Brasovia komb.—Venus I. 2:2 (2:0). Góllövő: Klementól és öngólból származnak.

Suburbiu—Viktória 1:1 (0:0). I. oszt. bajnoki. Góllövő a Suburbiuból Reményi, a Viktória kapus 11-esből rugta be. Nagyjából egyenlő játék, durvaságokkal tarkítva, amelyeket Hamar bíró részben nem vett észre.

IAR—BMTÉ 1:0 (0:0). I. oszt. bajnoki. Susu elég jól bíraskodott. A mérkőzés igen fairen folyt le és élvezetes sportot nyújtott. A repülőgyáriak gólját Zoltán kapu előtti kavarodásból érte el. Különben könnyen megeshetett volna, hogy a mérkőzés eldöntetlenül marad, mert a munkáscsapat megemberelte magát és lelkesen küzdött.

HOSSZUFALU: Glória—Izvorul 1:0 (1:0). I. oszt. bajnoki, a mérkőzést Geller bíró jól vezettet le. A Glória gólját István érte el szép szabadrúgásból.

A BRASSÓI BAJNOKSÁG TABLAZATA
ezek után az első osztályban a következőképpen mutatja: CFR 14 pont, IAR 11 pont, Olympia 10 pont, Viktória 8 pont, Astra 7 pont, Glória 5 pont, BMTÉ 4 pont, Ivria és Suburbiu 2—2 pont, Izvorul 1 pont. Az első hely már vitathatatlanul a CFR-é, a többi helyezé-

len azonban még számos változás történhetik. Az IAR 8, a Viktória 7, az Olympia és Glória 6, az Astra és BMTÉ pedig 5 mérkőzést játszottak csak.

KEGYELETI FUTOVERSENY

Vasárnap délelőtt 11 órakor a Brassói Atlétikai Liga elhunyt pénztárosa, Baciú Konstantin emlékének adózva, Baciú-emlékversenyt rendezett, amelyen a liga futóinak java indult, mellükön gyászszalaggal fejezve ki kegyeletüket a korán elhunyt kiváló sportember iránt. A KTV 2, az IAR 3, az Astra 1, a most megalakult agilis Kolping pedig 4 futót indított. A táv körülbelül 9 kilométer volt, irány: Olympia-pálya, cénkalatti sétány, Rezsőkörút, Póstarét, Királysétány, Graft, Olympia-pálya és megegyeszer, csekély rövidítéssel. A befutók sorrendje: 1. Láhni (KTV) 30 p. 15.8 mp. 2.

Tökéletes hamis pénzeket gyártott egy brassói társaság

A csengésről sem lehet felismerni a hamisítványt

Brassó, november 21.

A brassói büntetői hatóságoknak hosszasan nyomozás után jól szervezett pénzhamisító bandát sikerült lefűlelni. A nyomozás az ügyészségről indult el. Radu Pascu főügyész magáninformációk alapján arról értesült, hogy egy Kovács Mózes nevű soffőr hamis pénzek elhelyezését foglalkozik.

Erről értesítette a rendőrséget, ahol Banca büntetői osztályfőnök intézkedésére Vana és Szenté detektívek megkezdtek a nyomozást. Hamarosan felkutatott Kovács Mózes lakhelyét és házkutatást tartottak nála. A házkutatás során 15 darab ujjonnan készített százelejt találtak. Kovács Mózes beismerte, hogy a pénzeket Szőke Sándor nevezetű soffőrtársával egyetemben egy Semell Jean nevű szász munkanélküli vasestergályostól kapta.

Szőke Sándor lakásán szintén házkutatást tartottak és itt is több hamis százelejtre bukkantak. Utolsónak maradt Semell Jean, a szász fővállalkozó. Ennek a lakásán 26 darab száz és 12 darab huszelejt találtak. Azonkívül az egyik pincében, elrejtve, megtalálták a formákat, valamint a kézi prést, amelyek segítségével a pénzt hamisították.

Semell szintén beismerte, hogy a pénzeket ő gyártotta és a két soffőrt kérte meg arra, hogy a hamisítványokat for-

Gáli (IAR) 30 p. 16 mp. 3. Baboie (Astra). 4. Kovács (IAR). 5. Salineu (KTV). 6. Bartók (Kolping). 7. Aranyossy (Kolping). 8. Szállasy (Kolping). A fővezetőség a győztesekből állítja össze a 26-iki bukaresti 12 km-es országos mezői futóversenyen induló csapatot.

TEKEZŐSPORT

A tegnap lezajlott egyéni bajnokságon Cseke Mózes a „Székely” csapatból 36 pontot ért el, tehát vasárnap, 26-án este 8 órakor Kolozsváron mérkőzik két riválisával, az országos bajnoki címért. 81 játékos vett részt a bajnokságon és azt szépszámu közönség nézte végig. Viforul—Testvériség revánsmérkőzést a Viforul nyerte 197—191 arányban.

Kedden este Bolonya—Turul revánsmérkőzés a CFR-pályán.

A szövetség 39. szám alatt leigazolta Kovács Dániel vendégjátékos teli pályáját Kézdivásárhelyen. Avatása 26-án lesz, vándorkupa mérkőzés keretében, melyen számos brassói csapat vesz részt.

A Tekézőszövetség vezetősége a „Sport” nevű csapatot szabálytalanságok miatt azonnali hatállyal felfüggesztette minden működéstől és míg vezetősége nem tisztázza ügyét, semmiféle ténykedést nem fejtethet ki.

galomba hozzák. Rámutatott arra, hogy nem lévén állása, kénytelen volt a pénzhamisítás jövedelméből, de veszélyes mesterségéhez folyamodni.

A hamisítványokat bemutatták a Nemzeti Bank brassói fiókjánál, ahol megállapították, hogy azok tökéletesek. Ugyanolyan a csengésük, mint a nem hamisaknak. Az agyafutó vasestergályos ugyanis megfelelő mennyiségű ezüstöt kevert a hamisítványokba, úgyhogy azoknak a csengése semmiben sem tért el az eredeti pénzek kongásától. A huszelejes hamisítványok szintén tökéletesek, úgyhogy az eredetiektől meg sem lehet különböztetni.

A házkutatások eredménye alapján úgy Semell Jean, a gyárost, mint két cinkosát, Kovács Mózes és Szőke Sándor soffőroket letartóztatták. A pénzhamisító banda tagjai kihallgatásuk során kijelentették, hogy eddig alig hoztak forgalomba száz darab hamisítványt. Ezzel szemben

a hatóságoknak az a meggyőződésük, hogy hatalmas mennyiségeket dobtak eddig a piacra, mert egész Brassó és környéke el van árasztva hamis száz és huszelesekkel,

amelyek oly tökéletességgel vannak rőzálítva, hogy azokat képtelenség az eredetiektől megkülönböztetni.

Felavatták a Magyar Part ifjusági tagozatának új otthonát

Brassó, november 21.

Vasárnap délután ünnepélyes körülmények között avatták fel a brassói Magyar Part ifjusági tagozatának Kut-utca 11 sz. alatt levő helyiségeit. A felavató ünnepségen mintegy 150 ember vett részt a Magyar Part képviselőjében pedig Szabó Béni országgyűlési képviselő, Péter Antal apátplébános, Fehér Manó, Helmann Antal és mások jelentek meg.

Az ünnepséget, amely a brassói magyar ifjuság mozgalmának fokozatos izmosodását igazolja, Dániel Antal szakosztályi elnök nyitotta meg. Méltatta a nap jelentőségét, majd bejelentette, hogy nem sokára megnyílik a Magyar Part irodája is. Ennek a pártirodának az lesz a hivatása, hogy a magyarság különböző ügye-

bajos dolgát elintézzé.

Másodiknak Péter Antal apátplébános szólalt fel. Áldását hozta az új magyar otthonra és a fiatalok szervezésére, majd kijelentette, hogy csak a megértés és a testvéri szeretet vezethet tényleges boldoguláshoz. A fiataloknak felekezetre való tekintet nélkül mindenkit soraiba kell fogadnia, hogy együttes erővel, minden magyarul érző emberrel harcoljanak a kisebbség boldogulásáért.

Az apátplébános meleg szavai után Szabó Béni országgyűlési képviselő üdvözlő az ifjuság megmozdulását. Hangsúlyozza a felekezeti béke és megértés szükségességét. Az ifjuság megmozdulása nem aknamunka, hanem ugyanazokért a magasabb célokért küzd, amelyekért az öregek, akik teljes szívükből támogatják az ifjuság szárnybontogatásait.

Az üdvözlőbeszédre Balló Ferenc méltóságos válaszlalt az ifjusági szakosztály nevében, hálás köszönetét fejezve ki az odaadásért, amellyel a párt és a magyar tömegek a mozgalmat felkarolták. Ugyancsak köszönő beszédet mond Szabó Aurél

Astra Mozdó, Brassó.

Hétfőn, kedden és szerdán

lut még:

A fekete huszár

(őszerepben:

CONRAD VEIDI, MADY CRISTIANS.

Jön Dr. Mabuse végrendelete.

Béla az ifjusági szakosztály alelnöke. Beszédében biztosítja az egybegyűlteket, hogy mindig tudni fogják kötelességüket a magyarsággal szemben.

Az ünnepség után a közönség átvonult a szomszédos termekbe, ahol dusan megterített asztalok várták őket. Az uzsonnán magyar lányok szolgáltak fel.

Ezzel megnyitott a brassói magyarság otthona a Kut-utca 11 szám alatt, az első emeleten, ahol három kis és három nagy terem várja a közönséget. Az otthonba az összes lapok elolvashatók. Nemsokára a pártiroda is ide teszi át székhelyét.

Megnyit Nagy Imre brassói kiállítása

Brassó, november 21.

Vasárnap délelőtt nagyszámu közönség jelenlétében nyit meg a Redut kiállítási termében Nagy Imrének, a határozottan legkiválóbb modern székely festőművésznek immár hetedik brassói képtárlata. A kiállítás, amelynek gondosan megválogatott anyaga: mintegy harminc vászon és egy tucatnyi rajz, új, nagyszerű kiteljesedési szakaszát képviseli az izmos tehetségű Nagy Imre művészetének, rögtön megkapta és lekötötte a látogatók érdeklődését.

Meglepő és egyben elszomorító is volt az a jelenség, hogy a megnyitás napján jórészt a szász intelligencia kereste fel a neves székely festő tárlatát s a város magyar társadalmá alig volt képviselve.

Az igen figyelemreméltó kiállítás, amelynek kritikai méltatására a napokban visszatérünk, két hétig lesz nyitva s egész nap díjmentesen megtekinthető. Nagy Imre komoly, elmélyedt művészete feltétlenül megérdemelné, hogy a magyar közönség is jobban felfigyeljen rá.

Kinevezték az új prefektusi igazgatót

Brassó, november 21.

Az új kormány — amint azt annak idején bejósoltuk — már meg is kezdte a magasabb állású tisztviselők leváltását. Ez a szokásos „tisztogatás” a vármegyházán vette kezdetét. A belügyminisztérium rendeletileg elmozdította helyéről Serban Danila volt prefektusi igazgatót és helyébe Vasilescu Alexandru volt csikmegyei főszolgabíró nevezte a vármegye közigazgatási ügyeinek az élére. Vasilescu már a Jorga-kormány alatt is Brassóban működött prefekturái igazgató minőségben. A kormány bukása után a bodza-forduló járás élére nevezték ki főszolgabírói minőségben, majd, miután ezt a járást feloszlatták, Csikmegyébe helyezték át, ahonnan most visszakért Brassóba.

* A kamatokra vonatkozó érvényben levő összes törvényes rendelkezések különös tekintettel a konverziós törvények intézkedéseire. Teljes román szöveggel, magyar fordítással, magyarázatokkal és kamattáblázattal. Közreadták dr. Gáspár Gyula és dr. Váradi Ödön ügyvédek. Ára 20 lej. Postai küldéssel 25 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

November 30-án este 9 órakor tartja az

ALHAMBRA a legragyogóbb
revüitársulat

egyetlen brassói előadását az

ASTRA MOZGÓBAN

Valcerháboru?

NŐI FODRÁSZ-SZALONOMAT

Dr. Winklerné Beck Rózsi (Dipl. Paris, Barbara Gould, vezetése alatt)

SZÉPÉSZETI OSZTÁLYAL

kibővíttem. Újszerű módszereink megismerésére a hölgyszakoság részére egy ócsa hetet rendezek. Speciális, modern nártsi kezeléseket! MOLNÁR ANTAL Brassó, Weiss Mihály-u. 21

SPORT-ÉLET

Kikapott a Ferencváros és a Hungária

Hatalmas meglepetések a magyar profibajnokságban

Budapest, november 21

Vasárnap, a magyar bajnoki mérkőzések során újra bebizonyosodott, hogy futballmérkőzések, de különösen izgalmas hangulatu derbi eredménye mindig kiszámíthatatlan. Mindenki a Ferencváros 1-2 gólarányos győelmét várta a legjobb fővárosi és legjobb vidéki csapat küzdelméből s íme, a listavezető nagy Ferencváros kikapott. Még hozzá, mint tudósítónk jelenti, a mutatott játékot véve alapul, megérdemelten veszített. Igaz ugyan, hogy mindkét gól akkor esett, mikor Toldi sérült volt, avagy kiállították, azaz nem volt a pályán és a Fradi tíz emberrel játszott.

Bocskai-Ferencváros 2:1 (0:1). Az első félidő 35 percében Sárosi megszerezte a Ferencvárosnak a vezetést. A második félidő 16. percében Toldit lerugják, csak 5 perc múlva tér vissza a játékba. Közben

Markos lefutásból egyenlít. Toldi ismét beáll és első lefutása alkalmával „visszafejezt” Gyulaynak, aki az imént lerugta. A bíró azonban észreveszi a súlyos, szándékos durvaságot és kiállítja. A 30. percben Markos ismét lefut, szépen bead és Teleky bevágja a győzelmet jelentő gólt.

Ujpest-Somogy 2:2 (1:1). Az Ujpest csatársora csak a második félidőben feledt bele igazán a játékba s akkor hullt is a gólzápór. Az Ujpestnek fontos volt, hogy megjavítsa gólarányát. A góllövők sorrendje: Avar, Galambos (Somogy), Avar, Avar, Berec (Somogy), Jávör, Pusztay Avar, P. Szabó. Mint látható, Avar, az Ujpest „tankja” ismét erős formában van.

III. Ker. FC-Hungária 2:1 (1:0). A Hungária ismét fájdalmas csalódást okozott híveinek, holott azt várták tőle, hogy

formajavulásának állandóságáról tegyen tanúságot. A III. kerületiek nagyon lelkesen játszottak és ennek köszönhetik győelmüket, amely a mutatott játék szerint megérdemeltnek is mondható. Az első félidő 32. percben Kálmán gólt lő, a második félidő 25. percben Fenyvessy kettőre szaporítja a gólok számát, majd a 39. percben Cseh II. megszerezzi a Hungária egyetlen gólját.

Szeged: Szeged FC-Phöbus 1:0 (1:0). A győztes gólt az első félidő 32. percben Gergely lőtte. Ez az eredmény is meglepetés, mert általában a Phöbus győelmét várták. Szegeddel azonban otthon nem lehetett birni.

Budai 11-Nemzeti 1:1 (1:0). A Budai gólját az első félidő 12. percben Rökk a Nemzetiért a második félidő 11. percben Bihámy lőtte. Az eredmény megfelel a várakozásnak és a tényleges erőviszonynak is.

Országos labdarugó eredmények

A Nemzeti Bajnokság mérkőzései

Arad: NAC-Gloria CFR 3:0 (1:0). Bíró: Tanea dr. A gólokat Kocsis, Bodo-la és Rónai lőtték. A kitűnő nagyváradi csapat biztosan győzött, félelmetes csatársora révén.

Bukarest: Unirea-Tricolor-Juventus 4:0 (1:0). A Juventus váratlanul nagy gólarányú vereséget szenvedett. A győztes csapat jóval több és veszélyesebb támadást vezetett, a Juventus két gól után letört és deprimáltan játszott. Carstea már az első percekben veszélyes lövést eszt meg, amely elmegy a kapu mellett. Majd Radulescu egy 16-osról löti szabadrugást hárít el. Nemsokára azután megindul a gólok sorozata. Seifert beadásából Florea belövi az első gólt. A második félidőben Ghermelic-Popescu-Seifert összjátékából az utóbbi kettőre emeli a gólok számát, majd nemsokára

ugyancsak Seifert a harmadik gólt lövi. A végeredményt Florea gólja állítja be. TEMESVÁR: Kinizsi-CFR (Bukarest) 2:0 (1:0). Góllövők: Glancz és Batkó. A Kinizsi, amely a múlt vasárnap olyan gyönyörű eredményt ért el az AMTE ellen, ismét értékes győzelmet aratott.

NAGYVÁRAD: Crisana-AMTE 1:0. Erős küzdelem után Barátky csapata minimális gólaránnyal újabb 2 pontot biztosított magának.

PLOESTI: Universitatea-Tricolor (Ploesti) 4:1. A kolozsvári egyetemi csapat biztosan, jelentős gólaránnyal verte ellenfelét.

A ROMÁNIAI NEMZETI BAJNOKSÁGBAN

a vasárnapi mérkőzések után is az A csoport élén maradt a Ripensia, 11 ponttal

és 26-10 gólaránnyal. A NAC azonban ugyancsak 11 pontot szerzett, de gólaránya 24:10. Csak 2 gól a különbség! A másik csoportban változatlanul vezet a Crisana, 11 ponttal és 18.7 gólaránnyal. Mögötte a Kinizsi nyomult fel másodiknak 10 ponttal és 17.14 gólaránnyal.

Egyéb belöldi eredmények

BUKARESTI BAJNOKSÁGOK

Macabi-Belvedere 2:1 (2:0). Olympia-Viforul Dacia 4:3 (1:0). Sportul Studentesc-Voenodul Mitai 5:0 (1:0).

BRASSÓ: CFR-Olympia 6:0 (4:0). Kerületi bajnoki, amelyen a vasutascsapat élén Csomaggal, nagyszerű formát mutatott. Góllövők: Csomag (2), Vajda (2), Ströck III. és Székely.

Suburbu-Viktoria 1:1 (0:0). Kerületi bajnoki.

IAR-BMTE 1:0 (0:0). Kerületi bajnoki.

KUNCZ ALADÁR:

FEKETE KOLOSTOR

c. regénye a könyvnap alkalmából új, olcsó kiadásban jelent meg. Egész vászonkötésben ára 90.— Lei, utánvétellel 115.— Lei. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56-58. sz.

A tüdőbaj gyógyítása, megelőzése

Írta: Dr. Müller Vilmos íg főorvos, kir. tanácsos. — Fontos könyv a tüdőbaj gyógyításáról. Ára 90 lei. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

POLITUROZÓ

munkások és munkások felvetetnek SZÉKELY és RÉTI RT.

BUTORGYÁRABAN TÁRGU-MUREŞ.

Szöllőoltványokat

a legkeresettebb fajokból garantált fajtisztán, ugymint amerikai sima és guókeres alany vesszőket szállít:

CASPARI FR. Mediaş

Arjegyzék kívánatra ingyen!

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R-t, Braşov—Brassó. Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastag betűkből 8 lei. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állatkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Keresünk megvételre egy 2-3 méteres esztergapadot és egy 8-10 kilowattos egyenáramú 220 voltos dinamót. Salczér és Staines, Ditrău. 13688

Fényképezésk, amatőrök, turisták, természetkedvelők! Keresek várakról, várromokról fényképeket. Ajánlatot, esetleg információt, kihez fordulhatnék. Keszei könyvkereskedés, Cluj, P. Unirii. 13661

Welkens-csillár legszebb, legjobb, legolcsóbb! Állandóan nagy választék! Tükörfényezőróimnál 50 százalékos ármegtakarítás! Szent János-utca 32. Telefonszám 3-81. 13668

Uzemképes, szép csukott autó eladó, új gumikkal. Cím 13669. szám alatt a kiadóban.

Európai gyártmányú autók, 1 csukott Cabriolette, 6 hengeres, 7 személyes, 2 nyitott, 4 hengeres, 4 személyes, használt, de jó állapotban levők sürgősen olcsó árban eladók. Cím: Goldschmidt-garage, Arad, Láng Gyula. 13692

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

Sineket keresünk 3.5 km. hosszú vágányhoz, 12.5, 13.75, 14 és 15 kilogrammosokat. Alpha S. A., Târgu-Mureş, Serban Voda 8. 13693

Allást nyer

Sürgős belépésre kerestetik egy kiszolgáló kisasszony, aki legkevesebb hatévi praxist fel tud mutatni a textil- és rövidáru szakmában. Írásbeli megkeresések Josif Goichmann, Gheorgheni, jud. Ciuc címre küldendők. 13689

Brassói fogorvosi műterembe fiatal tanulóéány kerestetik. Cím 13694. szám alatt a kiadóban.

Allást keres

Házvezetőnőnek ajánlkozik középkorú, jobb ízr. nő, nagyon jól főző, rituálisan is; ezenkívül kitűnő irodai munkatárs, fakturista, könyvelő, bérlejtromvezető, nemettil diktandó után ír, nagyon hasznos tagja volna egy jobb háztartásnak. Elhelyezkedni szeretne, esetleg egy öreg párnál, felolvasónő, gondozónő. Cím: Jánosinénál, Brassó, Rózsa tér 6. 13671

Lakás

Kiadó 2 szoba, konyha, fürdőszoba modern lakás. Str. Dr. Babeş 38. 13646

Str. Iuliu Maniu 36. szám alatt szép üzlethelyiség kiadó. Különösen rövid-, vagy röfösáru részére alkalmas. Felvilágosítást nyújt: Sager Bankház, Str. Voivodul Mihai 3. 13647

Vegyes

Jóhangu zongorát keresek bérbe. Ajánlatokat ármegjelöléssel, leírással kiadókba kérek „Jókarban” jellegre. 13687

Házasság

Feltaláló házasság céljából sürgősen megismerkedne 20-30 éves hölggyel, kinek készpénzhozománya van. Biztos, nagy jövő. Cím: Molnár, Str. Retmus Oprean No. 12. Konstancia. 13685

BIRI NENI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára köve 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától.

Gloria-Izvorul (hosszafalusi pályán) 1:0 (1:0). Kerületi bajnoki.

SEPSISZENTGYÖRGY: SMTE-Ivria (Brassó) 3:2 (1:1). Barátságos mérkőzés, amely a második félidő 30. percben sajálatos botrányba fullt. Gerő szentgyörgyi és egy brassói játékos összeverekedtek, a nézőközönség betódult a pályára és csak a rendőröknek sikerült megakadályozni, hogy a vendégcsapat játékosait meg ne lincseljék. Különben a mérkőzés szép volt, a sepsiszentgyörgyiek lelkes játékot mutattak. Középfedezetük, Kocsis, fáradhatatlan játékával tűnt ki.

KULFÖLDI

LABDARUGÓ MÉRKŐZÉSEK

BOUCOING: Attila (Budapest)-Excelsior FC (Roubaix) 7:2 (3:1). A turázó Attila szép eredményt ért el.

PARIS: Arsenal (angol bajnokság)-Racing 1:0. Huszezer néző. Az angol csapat nagyobb gólarányú győelmét varták.

PRAGA: A cseh bajnokság óriási meglepetése, hogy a két legjobbnak ismert csehszlovák csapat, a Spárta és a Slavia is kikapott. A „betörések” vidéken történtek. Kladnóban a Kladnoi SC 2:0 (1:0) arányban győzte le a Slaviát, Pilsenben pedig az ottani Viktória a Spártát verte el.

ZÜRICH: Svájce válogatott-Németország válogatott 1:0.

TÉLISPORT

A magyar szisövetség új területeket keres a magyar hegyvidékeken a sísport céljaira, hogy a sí kedvelői belöldön is tökéletes sport- és versenyterülettel rendelkezzenek. Egy bizottság, amely több miniszterium kiküldöttjeiből és sportvezetőkből áll, jelenleg a Mátra-hegységben kutat alkalmas siterületek után.

BARÁTKYT VISSZAKÖVETELI A HUNGÁRIA

A végtelenségbe nyúló „Barát-ügynek” újabb szenzációs fordulata van. — Preiszmann, a Hungária elnöke kijelentette, hogy noha már a Crisana megfizetné a követelt váltásdíjat, a Hungária most már nem fogadja el azt, hanem ragaszkodik Barátky visszatéréséhez. Budapestre. Az ok: nemrégén Pelikán, a román és magyar szövetségek által elfogadott döntőbíró kimondta, hogy Barátky a Hungária játékos, a román szövetség mégis túri, hogy a Crisana Barátky a Hungáriával való megegyezés előtt szerepeltesse a bajnoki mérkőzéseken. Pesten arra számítanak, hogy ezért a FIFA szigorúan fog eljárni a román szövetség ellen.

Barátky viszont nem akar visszamenni Pestre, már csak azért sem, mert román állampolgár és nemsokára be is kell vonulnia a katonasághoz.

Vajon mikor lesz vége ennek a Barátky-ügynek?

ÉPÍTŐIPARI KÖNYVEK

Somess József: Családi és Weekendházak. Több kidolgozott tervrajzzal (Anyagismertetés, modern építőanyagok, tervrajzok, költségvetések, építkezések végrehajtása). Újdonosság. Ára 60.— lei.

Némethy: Kőművesmesterség. Gyakorlati kézikönyv kőművesek, munkavezetők, vállalkozók és kőművesmesteri vizsgára készülő segéd- és gyakorukok részére. Hatodik javított és bővített kiadás, 920 ábrával 144.— lei.

Bossányi: Kőműves és kőfaragó szerkezetek 150.—

Bossányi: Építészeti alakalm 144.—

Clementis: Bádogosság 132.—

Grofsik: Építőipari anyagtan 120.—

Lázár-Streik: A házi vízvezeték, csatornázás, gázberendezés 120.—

Litván: Ipari számtan és árkalkuláció 96.—

Némethy P.: Vasbeton szerkezetek 150.—

Németh Zoltán: Az ács 84.—

„ „ „ Építői zsebkönyve 60.—

„ „ „ Betonmunkák zsebkönyve 48.—

Róth: Iparosok könyvvezetése 47.—

Raffay: Faipari szerkezetek 48.—

Wagen: Mázolók és szobafestők kézikönyve 48.—

Kaphatók a

Brassói Lapok Könyvosztályán

modern könyvkereskedésben, ahol nagy választék van az összes szépirodalmi és műszaki könyvekben. Pósta megrendeléseket is fogadunk! Azonnal elintézzük.